Бьнгәһа маләкә бәхтәwар

Бьнгәһа маләкә бәхтәwар

Навәрок

1. Дәстпекьрьн 5

2. Нет-мәрәме wә чь йӛә? 9

3. Qимәт у qәдьргьртьн - П'ара 1-е 12

4. Т'әв һәв хәбәрдан 22

5. Qимәт у qәдьргьртьн - П'ара 2-а 30

6. Һәләqәтийа к'ур нава жьн у мерда 37

7. Се к'ълитед фәрз 44

8. Зар'ед мә - П'ара 1-е 47

9. Зар'ед мә - П'ара 2-а 57

Сәркани:

Daanish: Blessings of Intimacy
(Principles for a happy family)

Т’әрщьмәкьрьна зараве Кӧрманщийа К’авказе
© 2011 К’омәла К’ӧрдед Хwәденас т’әви SIL,
40ders@gmx.net, һ’әму дәстур п’арасти нә.

Шькьл жь Паола Жоржи һатьн чекьрьне.

1. Дәстпекърьн

Гәло к’ижан мал ль wә хwәш те? Йа т’ьфаq-ә’дьл йан йа бе т’ьфаqе шәр’-дә’w теда? Бәлки һун р’асти маләкә ә’дьл у т’ьфаq һатьбьн у һьнге әв пьрс пешда те: «Гәло чаwа бькьн, wәки маледа ә’дьлайи у т’ьфаq һәбә?» Бәле, һ’әму жи мöһ’таще ве йәке нә, ле дькьн-накьн wанр’а ль һәв найе - малед ә’дьлайи у т’ьфаq гәләки кем ьн. П’ър’анийа малада qьр’ка һәв дьгьрьн у гәләк щара шәр’-дә’w нав wанда һәйә. Гәло Ӏәс нин ә, әм дәрва нава шәр’-дә’wада нә?
Бь р’асти, Хwәде нахwазә кö малед мәда шәр’-дә’w һәбьн! Һәгәр малед мә ви һ’алида нә, стәхöла - әв нә суще Хwәде йә. На хер, әва суще мә йә, чьмки әм ьн һ’әму гöнәк’ар. Һәр мәрьве кö те дьне, т’охьме гöна дьлада йә - әм һ’әму жи зар’отийа хwәда сәр к’ара хwә дьфькьрьн, нә кö к’ара мәрьвед дьне. Әм бәре кәвч’и дьдьнә хwә, wәки һәр тьшт бона к’ара мә бә.

Ле бәле мьзгиник һәйә: Һәгәр әм гöһе хwә бьдьнә ширәта Хwәде, мала мә wе бе гöһастьне у бь хер у хwәшийева т’ъжи бә. Биньн бәр ч’ә’ве хwә, wе чьqас хwәш бә, һәгәр мала wәда шабун һәбә - нә т’әне дәма кö меван бенә мала wә, ле бәле т’әмайийа р’оже жи дьле нәфәред wәда һ’ъзкьрьн у ә’дьлайийе һәбә.

Ве пьртукеда һун дькарьн һин бьн, чаwа һун т’әв к’öлфәта хwә йан т’әв малхе хwә, öса жи т’әв зар’ед хwә нава ә’дьлайийеда бьжин. Мерно, һуне бь дьләки ша жь хәбата хwә вәгәр’ьнә мала хwә! К’öлфәтно, чахе кö малхе wә вәгәр’ә мале, һуне нәтьрсьн, ле бәле дьле wәйе шабунева т’ъжи бә. Ә’мьре wәйе бе гöһастьне. Бьнгәһа дайин у стандьна wәйе шайи, ә’дьлайи у һ’ъзкьрьн бә. У һәгәр хьраби йан шәр’-дә’w жи пешда бен, һуне р’екә qәнщ бьбиньн у пьрсед хwә сафи кьн. Ле бона кö бьгьһижьнә ве йәке, бь р’асти һьнәк хәбат лазьм ә.

Сьлеман п’адша нава Мьсьлмана, Щьһуйа у Мәсиһийада мәрьве һәри сәрwахт те һ’әсабкьрьне. Әwи бәри се һ’әзар сала бона ве йәке аһа ньвиси:

> «Бь сәрwахтийе мал те чекьрьне у билантийе те qәдимкьрьне, пе заньстийе һьндӧр’ бь һәр тьштед бьһа у хьшьред һ’әwаск’арва те т’ьжикьрьне.» Готьнед Сьлеман 24:3-4

Хәбәра Хwәдеда гәләк ширәтед аһа һәнә, т’әне лазьм ә, әм бона гӧһдарийе һазьр бьн. Ньһа жь к’әрәма хwә wәрьн, әм qәнщ ль фә’мина ве готьна Сьлеман п’адша бьньһер’ьн: **Бона авакьрьна мале сәрwахти лазьм ә.** Гава пешьн әв ә: Чахе кӧ хани те авакьрьне, гәрәке дәсте сәрwерда плана мале һәбә, wәки бьзаньбә чь лазьм ә у әw чаwа бе авакьрьне.

Ӧса жи чахе кӧ һун бона зәwаща хwә бьфькьрьн йан бона һ’ал-зәwаща qиз у кӧр’ед хwәйә гьһишти. Гәло сәрwахтийа Хwәде р’ебәрийа wә дькә йан һун ль гора ширәт у ә’дәтед мәрьва дькьн? Гава дӧда: Бона дайин у стандьна нава жьн у мерда **гәләк фә’м лазьм ә**, **wәки зәwаща мә** йан һ’ал-зәwаща кӧр’ у qизед мә **мәһ’кәм бә**.

Һәгәр жьн у мер дьхwазьн һ’әта хьлазийа ә’мьре хwә т’әв һәв бьминьн, гәрәке әw һәвр’а дьлвәкьри бьн, wәки һәвдӧ qәнщ нас бькьн. Гәрәке әw бь дьл у щан бьхwазьн жь һәв дӧ һин бьн. Ӧса жи **занәбун лазьм ә, wәки одед wан бь хер у хьзнед Хwәдева т’ьжи бьн**. Нава ван хьзнада qәдьр у һ’ьзкьрьн һәйә. Әw бона мә һ’әмуйа п’ешк’ешед Хwәде нә.

Әв се тьшт лазьм ьн:

1. Бона авакьрьна мала мә **сәрwахти** лазьм ә.
2. Бона qайимкьрьна мала мә **фә’мдари** лазьм ә.
3. Бона кӧ одед мала мә бь тьштед qәнщва т’ьжи бьн, **занәбун** лазьм ә.

Ньһа, бь изьна wә, әз дьхwазьм һьнәки фькьра wә һ’ьшйар кьм: Маләкә кö дьхwазә һ’але хwә бьгöһезә, бе хирәт у ширәт нава щинаред хwәда нькарә пешда һәр’ә. Һәгәр һун шабуна маләкә бәхтәwар бьхwазьн бьбиньн, гәрә һун хwә бь дьл у щан бьдьнә ве йәке. **Лазьм ә һун тöрöш кьн у бе тьрс бьн,** чьмки нә һеса йә кö мәрьв хәйсәте хwә бьгöһезә. Бир у баwәри у чәнд ә’дәтед мәйә бәре мәр’а дьбьнә пешибьр’ у дәwра мерьв wәлдьгәр’иньн.

Мәсәлә әм бежьн маләкеда се йан чар qиз һәбьн у паше кöр’әк жи wанр’а бьбә. У гава хушкед wи һ’әму шьхöлед дәр у һьндöр’ бькьн, ле әw кöр’ жь р’ожа буйина хwәда бьбә дәлалийе мале у дәст нәвежә шьхöләки нәкә, т’әне хwәстьна wи бе кьрьне. Гәло әw хорте хwәда нәфькьрә кö әw йәки мәзьн ә? Һьнге әwе жь дәсте де у баве һәр’ә, иди сәр һ’ьше хwәда нәйе, хәбат пе нәбә.

Ле чахе кö әw кöр’ бьзәwьщә, гәло һун чь дьфькьрьн, әwе бьбә малхеки qәнщ, кö бькарьбә пьрсед мала хwә сафи кә у нәфәред хwә хwәй кә? Зәwащ борщдарийа мерьв дьгöһезә, ле әw хәйсәте wи нагöһезә. На, зәwащ wе хәйсәте wийи р’аст у вәшарти к’ьфш бькә у wе һ’але wийи р’аст дәрхә мәйдане. Һәгәр әw зар’отийа хwәда һин нәбуйә, чаwа хwәха бьфькьрә у р’ийа хwә бьбинә, әwе чаwа сәрwертийа мала хwә бькә? Щабдарийа кöр’е аһа wе гәләки гьран бә. Зар’отийа wәда мала wә чаwа буйә? Биньнә бәр ч’ә’ве хwә: чь кö һун зар’отийа хwәда һин бунә мина к’ьнщәки ль wә кьрийә!

Ле бәле нә т’әне тöрöшкьрьн лазьм ә, ле **сәбьр у бинфьрәйи** жи лазьм ә. Һәгәр жьн у мер бьхwазьн бона мала хwә р’ийа Хwәде һин бьн, һәрдöйар’а жи сәбьр лазьм ә. Ә’дәт у хәйсәте мерьв нава р’ожәкеда найенә гöһастьне. Ле һәгәр мәрьв хwә бьдә ве йәке, әw тьшт дькарьн һеди һеди бен гöһастьне.

Ль гора бир у баwәрийа мә, йа һәрә фәрз әв ә, кö мәрьв һьндава һәвда гәрәке qәлп нибә, сәр ньхта һ’әлал бә. Һәгәр мәрьв нава хwәда р’астийе вәшерә, чь к’ара wи һәйә?

Мәсәлә әм бежьн мәрьвәк һәйә, һәр сьбе ль нәйньке дьньһер’ә, wәки п’ор’е хwә шә кә. Ле пьшти дәмәке әw иди нахwазә хwе ль нәйнькеда бьбинә. Әw ль шькьле хwә дьньһер’ә, йе кӧ бәри дәһә сала һатийә к’ьшандьне. Р’аст ә, әw жи шькьле wи йә, ле бь wи әw нькарә п’ор’е хwә шә кә. Бь хәбәред дьн: әw мәрьв хwәха хwә р’аст набинә.

Бьра әв пьртук бона wә мина нәйньке бә. Һәгәр һун ле бьньһер’ьн, һун бь ве дькарьн дьле хwә жи ә’нәнә кьн у р’ийа хwә р’аст кьн. Бона тә, ӧса жи бона к’ӧлфәта тә, ԛәдьре һәрә мәзьн әв ә, wәки **тӧ һьмбәри хwә дәрәwа нәки, р’астийе хwәда вәнәшери у бь ч’ә’вед вәкьри ль нәйньке бьньһер’и**. Чахе кӧ һун ве пьртуке бьхуньн у ә’мьре хwәда тьштәки нәр’аст бьбиньн, р’аст бьфькьрьн у ве йәке ԛәбул кьн. Нава мәда т’ӧ кәс т’ӧнә, кӧ бе кемаси бә. Ле һәгәр әм бьхwазьн ә’мьре хwәда пешда һәр’ьн у хәйсәте хwәда бьбьнә йәки гьһишти, гәрә әм шаши у кемасийед хwә ԛәбул кьн. Диса әм дьхwазьн гӧһе хwә бьдьнә готьнәкә Сьлеман п’адша. Wи гот:

> «Дәст жь беһ’ьшийе бьк’ьшиньн, кӧ һун бьжин
> у хwә ль р’ийа билантийе бьгьрьн.» Готьнед Сьлеман 9:6

Тӧ дьбини, һәгәр әм бьхwазьн **пешда һәр’ьн**, гәрә әм **дәст жь тьштед хьраб бьк’ьшиньн**. Һ’әта кӧ әм нахwазьн бь ч’ә’вед вәкьри **ль беһ’ьшийа хwә бьньһер’ьн**, нә дьле мә, нә жи һ’але мала мә найе гӧһастьне. Чаwа кӧ мә пешда хwәнд, мәрьве һәри занә готийә: Һ’әта кӧ әм нахwазьн һьндава хwә у йед майинда бе дәрәwа бьжин, әм нькарьн пешда һәр’ьн.

Һәгәр һун дьхwазьн малед wәда хер у хwәши бә у р’умәта Хwәде бе к’ьфшкьрьне, к’әрәма хwә һ’әта хьлазийа ве пьртуке бьхуньн, чьмки әв нә т’әне бона к’ара wә йә, ле бона кӧр’е-кӧр’а жи wе баш ә. We гәләки баш бә, һәгәр жьн у мер т’әв һәв бьхуньн, бона тьштед хwәнди бьфькьрьн у хәбәр дьн – нә кӧ һәв дӧ бьдьнә шәрме! Пәй хwәндьнер’а дӧа бькьн. Һьнге ԛәдьр

у ħ’ъзкърьна wәйе ħеди-ħеди ħьндава ħәвда шин бьн. Бона кӧ әм бькарьбьн зьнщира ә’дәтед шаш бьшкеньн, гәрәке дьле мә р’аст бә у хwәстьна мә ħәбә. Ӧса жи гәрәке әм бина хwә тәнг нәкьн. Хәйсәте мәйи к’ӧбар-бабахийе зу найе гӧħастьне. Ӧса жи малед кӧ шәр’-дә’w wанда ħәйә, бе qайилбуне у хәбате тә’рийа wе набә р’онайи.

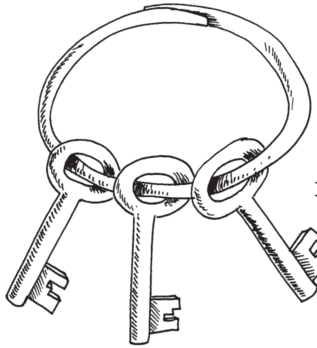

Мә дит кӧ се к’ьлит дькарьн дәре мала бәхтәwар вәкьн. Әв ьн әw к’ьлит: сәрwахти, тӧрӧшкьрьн у дьле р’аст. Ле әв ħәр се к’ьлит жи алийе хwәда тьштәки майинва гъредайи нә. Гәло ħун заньн әw чь йә? Щаб әв ә: **Сәрwахти, тӧрӧшкьрьн у дьле р’аст мьлуктийа беħ’ьләк’арива гъредайи нә**.

2. Нет-мәрәма wә чь йә?

Бәлки чәнд мәрьв wе бежьн: «Зәwаща бәхтәwар wе ль сәр мә гәләки бьħа р’уни. Ле к’и занә, ахьрийа зәwаще wе чаwа бә?» Р’аст ә, Сьлеман жи сәр wе йәке сәкьни у дьбежә:

К’и дькарә к’ӧлфәта ә’сьл бьбинә?
Qимәте wе жь лал-дӧр’ жортьр ә. Готьнед Сьлеман 31:10

Мал у ħәбук жь бава нә, ле жьна ә’сьл жь Хӧдан ә.
Готьнед Сьлеман 19:14

Жьна ә’сьл т’аще мере хwә йә,
ле йа хwәйqар кӧрме ħәстуйе wи йә. Готьнед Сьлеман 12:4

Жь к'ərəма хwə öса нəфькьрьн у гöмана хwə öнда нəкьн! Əз гəлəк мəрьвед öса нас дькьм, кö бист сала зедəтьр зəwьщи нə - у əз хwəха жи нава wанда мə. Гəлəк жь wан бона к'öлфəта хwə йан бона малхе хwə шькьрийе дьдьнə Хwəде, жь ə'мьре хwə р'ази нə.
Ле бəле əв жи р'аст ə, гəлəк щара əм дькарьн жь əъмре wан мəрьва дəрса хwə һьлдьн, к'ижана хwə данə нəһəqи у нəр'астийе:
Гəло чьма һ'але wан öса йə? Фьрqи нава wан мəрьва у нава wан малада чь йə? Щаб əв ə: һəqе малед тə'рида зийан ə, йед р'онида жи сəрк'əтьн. Бəле, мəрьвед кö бона к'öлфəта хwə йан малхе хwə пəсьне Хwəде дьдьн, əвана бəхтəwар ьн у дьле wан р'ьһ'əт ə. Чəрха wан р'аст ə, хəбата wан пешда дьчə у зар'ед wан жи мина бəрхед ль бəр мака нə. Һəгəр öса йə, ле гəло чьма мəрьв нахwазьн хwəр'а əве р'ийа шабуне бьжберьн, ле əw р'ийа дəрд у кöлада дьчьн? Бь р'асти т'ö кəс т'öнə, кö бь һ'əмде хwə хwəр'а р'ийа дьлешийе бьжберə, ле диса жи гəлəк мəрьв дəст нəзанийа хwə дьк'əвьнə əwe р'ийе.

Əре р'аст ə, һəгəр р'ебəре мə т'öнə бə, зу йан дəрəнг һəр кəс жь мə wе бьк'əвə wе р'ийа еш у ащьзийе. Öса жи əм һ'əму заньн, кö р'ебəр qəт кери wан найе, йед кö нахwазьн гöһе хwə бьднə wи. Һəгəр мəрьв нахwазьн дəст жь р'ийа мə'рьм-бəлəнгазийе бьк'ьшиньн у жь бьндəстийа һерса хwə хьлаз бьн, р'ебəре һəри qəнщ жи нькарə алик'арийа wан бькə.

Ле əз дьфькьрьм һун ве пьртуке дьхуньн, чьмки һун дьхwазьн һе зə'ф һьндава ван тьштада һин бьн. Бьра т'ö кəс нəйе хапандьне: зəwащəкə бекемаси т'öнə. Ле гəлəк жьн у мер һəнə кö зəwаща хwəда п'ьр' ша нə. Ə'мьре һəр кəсида тəнгаси у тьштед зə'мəт һəнə. Ле һəгəр к'öлфəта тə йан жи малхе тə нава ван щəфада пьштгьртийа тə бькə, тьштед һəри зə'мəт жи wе нə əwqас гьран бьн, кö тö нькарьби һьлгьри.

Готьна Сьлеман п’адша биньнә бира хwә. Wи гот:

«Бь сәрwахтийе мал те чекьрьне
у бь билантийе те qәдимкьрьне.
Бь заньстийе һьндӧр’ бь һәр тьштед бьһа
у хьшьред һ’әwаск’арва те т’ьжикьрьне.» Готьнед Сьлеман 24:3-4

Сьлеман һьндава к’ижан хьзнеда хәбәр дайә? Щики дьнда wи аһа готийә:

«Һьнәк мәрьв һәнә, хwә дәwләмәнд к’ьфш дькьн,
ле тьштәки wан т’ӧнә.
Һьнәкед дьн жи һәнә,
хwә бәләнгаз к’ьфш дькьн,
ле әw гәләки дәwләмәнд ьн.» Готьнед Сьлеман 13:7

Әм ль вьр дьбиньн: дәwләмәндтийа р’аст щарна найе дитьне у әw нә бь зер’ у зивва гьредайи йә. Гәло пешийа нәготийә: «Бәрийа бәләнгаза вала йә, ле дьле wан ша йә.» Дәwләмәндтийа р’аст хьзнед вәшартива гьредайи йә у әв ьн әw тьшт: Ә’дьлайи, дьле р’ьһ’әт, qәдьр у һ’ьзкьрьна бе һ’ьләк’ари.

Маләкә аһада һәгәр теләвизор у р’онайийа електьрикийе жи т’ӧнә бә, ле диса жи әw мал нә тә’рийеда йә, чьмки дьле нәфәрада р’онайийа р’астийе шәwq дьдә. Әв р’онайи wе һәр алийава ә’мьре wә р’онайи кә.

Гәло һун һазьр ьн? Һун бь дьл у щан дьхwазьн бона мала хwә бьхәбьтьн, wәки әw бь сәрwахтийе, занәбуне у фә’мдарийе бе гӧһастьне у одед wе бь хьзнед кӧ Хwәде дьхwазә бьдә wә т’ьжи бьн?

Жь к’әрәма хwә һьндава ван пьрсада бьфькьрьн у хwәха хwә бьпьрсьн:

- Гәло әм һазьр ьн, кӧ мала мә нә мина малед мәрьвед нәбаwәр бә?
- Гәло әз һазьр ьм, кӧ wан тьштед хьрабә кӧ мьн кьрьнә, бәр Хwәде бьдьмә р’уйе хwә?
- Гәло чь тьште хьраб ә’мьре мьнда һәнә, кӧ к’ӧлфәта мьн йан малхе мьн дешиньн?
- Гәло әз һазьр ьм, wәки әз дәст жь ван тьшта бьк’ьшиньм?
- Гәло тә фә’м кьр? Тӧ дькари бона к’ӧлфәта хwә йан малхе хwә бьби нәхш у т’әрзе р’астийе.

Бинә бира хwә, гава к’ӧлфәта тә йан малхе тә бәхтәwар бә, те хwәха жи һе чьqаси пер’а гӧл ди!

Р’аст ә, чәнд жь ван тьшта нә һеса нә у бәлки зу найенә qәбулкьрьне. Ле бәле әз һиви дькьм, кӧ һун думайи кьн у хwә бьдьнә ве йәке. Әз баwәр дькьм, кӧ р’уп’әлед майин wе гәләк к’аре бьдьнә wә.

3. Qимәт у qәдьргьртьн (1)

Бьнгәһа һежабуне у qәдьре р’аст р’астийеда йә. Дәстпекеда бәлки нә гәләк зә’мәт ә, wәки әм qәдьре мәрьвәки бьгьрьн у һӧрмәте жер’а бькьн - йан жи жь йед майин р’умәте бьстиньн. Ле пәй wәхтәки кьнр’а әме жь һәвдӧ бьзаньбьн, әм чь мәрьв ьн. Пьшти дәмәке к’ӧлфәта тә йан малхе тә wе qәнщ бьзаньбә хәйсәте тә бь р’асти чаwа йә. Ләма нава мәда те готьне: Кәсәк мина жьне һаш жь мере хwә т’ӧнә, чьмки әw йед һәрә незики һәв ьн у qәнщи у хьрабийед һәв дӧ qәнщ заньн. Щарна әм хwәха хwә дьхапиньн, дьбежьн:

«Әз гәрәке ӧса бькьм, кӧ к’ӧлфәта мьн йан малхе мьн qәдьре мьн бьгърә.»

Мәсәлә гәләк мер хwәха хwәр’а дьбежьн: «Чахе кӧ әз дәрәнг бьк’әвьмә мале, әзе сәр к’ӧлфәта хwә һерс к’әвьм, тьштәки жь бәр хwә дәрхьм у ле бьхапиньм. Паше әwе qәдьре мьн бьгърә.» Ле бәле әм хwәха заньн, кӧ qәдьре һәв гъртьн бь зоре ченабә. **Һәгәр qәдьр жь зоре бә, әw нә т’ӧ qәдьр ә**. У һьндава һ’ъзкьрьнеда жи аһа йә: Әм нькарьн зоре ль кәсәки бькьн, wәки әw мә һ’ъз бькә. Әв нә т’ӧ һ’ъзкьрьн ә.
Ле чәнд мәрьв һин нәбунә, кӧ нава тьрс у qәдьргъртьнеда фьрqийа мәзьн һәйә. Һәгәр малхек к’ӧлфәта хwә ч’ә’втьрсанди дькә, к’ӧлфәта wи нькарә бь дьл у щан жер’а бър’ыщьфә.
Бь р’асти әw малхе кӧ һ’ьшк к’ӧлфәта хwә ч’ә’втьрсанди дькә, әw хwәха һ’әму бәдәwти у дәwра к’ӧлфәта хwә хьраб дькә. К’ӧлфәта ӧса нькарә бьбә канийа хер у хwәшийа шабуна малхе хwә.

Р’аст ә, нава һәр мьләтада жи мәрьва хwәр’а р’аw-р’ъзьм кьрьнә ә’дәт, кӧ чаwа qәдьр у һӧрмәте һәвдӧр’а бькьн. Ле бәле нава qәдьре ә’дәти у qәдьре жь сьтqе дьле р’астда фьрqи һәйә. Qәдьр у һӧрмәта р’аст нә ль гора ә’дәта нә, нә жи бь зоре йә, ле әw жь дьлхwәстьне тен.

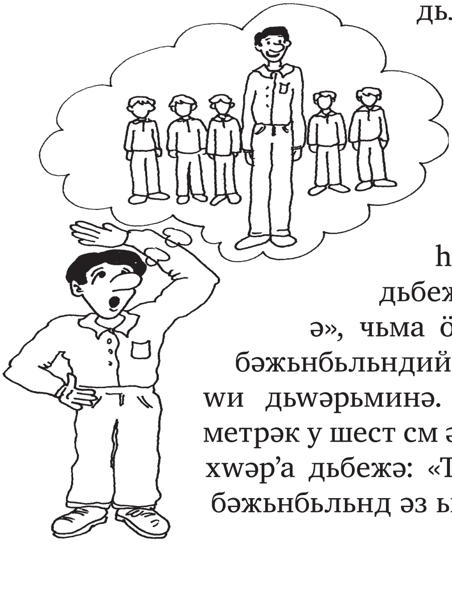

Мәсәлә мәрьвәки кӧ һәр р’ож к’ӧлфәта хwәр’а дьбежә: «Бәжьна мьн дӧ метьр ә», чьма ӧса дьбежә? Чьмки дәнге бәжьнбьльндийе ль wи хwәш те у п’ьшька wи дьwәрьминә. Ле бь р’асти әw т’әне метрәк у шест см ә. Диса жи һәр гав к’ӧлфәта хwәр’а дьбежә: «Т’әмамийа гӧндда йе һәри бәжьнбьльнд әз ьм.»

Һәгәр ч’ә’вед к’ӧлфәта wи нә кор бьн, әwе зу бьзаньбә, кӧ малхе wе бь р’асти гӧндда нә йе һәри бәжьнбьльнд ә. Малхе wе дькарә солед хwә пә’нибьльнд п’екә йан к’ӧм бьдә сәре хwә, ле әw нькарә к’еләка мәрьвәки дьн бьсәкьнә. Һун чь дьбежьн? Гәло qәдьр у qимәте малхе wе бь ви аwайи бьльнд бә? На, бь р’асти мәрьве аһа хwәха хwә ль бәр ч’ә’ве мәрьва ньмьз дькә, чьмки к’ӧлфәта wийе хwәха хwәр’а бежә: «Гәло чьма малхе мьн ӧса дьхwазә хwә бьльнд кә?»

Бь р’асти әм заньн, кӧ т’ӧ мәрьве аqьл тьштәки ӧса накә. Ле бәле әм гәләк щара тьштед аһа дькьн. Әм р’әнге п’ор’е хwә дьгӧһезьн йан к’ьнщед бәдәw ль хwә дькьн, wәки мәрьв qимәта мә бьзаньбьн у qәдьре мә бьгьрьн. Нә ӧса йә? Әм гәләк дьхәбьтьн, wәки әм бәр ч’ә’ве мәрьва бьльнд бьн. Ле бь р’асти бь тьштед аһа әм хwәха хwә дьхапиньн. Т’әwратеда һатийә ньвисаре:

> «Әм һ’әму жи мина пәз хальфин, һәр кәс жь р’ийа хwә дьгәр’ийа.» Ишайа 53:6

Һәгәр әм бьхwазьн бьнгәһа qәдьр у qимәте р’аст фә’м кьн, гәрәке әм бь бәрбьһерийе һәв дӧ qәбул бькьн. Ӧса жи фькьред мә гәләк щара шаш у хьраб ьн.

Бона фә’мкьрьна ве йәке әме ньһа ль чәнд готьнед шаш бьньһер’ьн, кӧ тенә готьне:

1. Qәдьр у qимәте мала мә дитьна мәрьвед мә у щинаред мәва гьредайи йә. Һәгәр әм ль wан хwәш бен, һьнге qәдьре мәйе һәбә. - Гәло әв р’аст ә?
2. Думька мәрьве мьлук кьн ә, чьмки qәwата wи т’ӧнә. - Гәло әв р’аст ә йан на?
3. Йәки бәләнгаз нькарә бьбә йәки хwәйиqәдьр у бь нав у дәнг. - Гәло һун жи аһа дьбежьн?
4. Бона кӧ мәрьв хwә р’успи дәрхә, лазьм ә әw щарна жи р’астийе нәбежә. - Әв р’аст ә йан на?

Бәле, һун хwәха дьбиньн, кӧ әв тьшт һ'әму нә р'аст ьн, ле фькьред аһа һәр гав нава мәрьвада һәнә. Ле әм чаwа бьзаньбьн, кӧ әw фькрана шаш ьн? Һәгәр әм р'ьнд бьфькьрьн, әме хwәха те дәрхьн. Ле әw фькьр һе qәwат ьн у чәнд мәрьвед сәрwахт бәри 2000 сала бона ве йәке ньвисинә. К'әрәма хwә ле бьньһер'ьн.

Һьндава щӧмла ә'wльнда: Мәсәлә, һәгәр йәк хатьре мала мә к'әвә йан жи хьрабике ль мала мә бькә, әм хwәр'а дьбежьн: «Һәqе мә һәйә, кӧ әм һ'әйфа хwә һьлиньн.» Чьмки һәгәр әм һ'әйфа хwә һьлнәйньн, мәрьвед дьн wе бьфькьрьн, әм тьрсонәк ьн. Ле бәле Муса П'ехәмбәр аһа ньвисийә:

> Хwәде дьбежә: «Һ'әйфһьланин йа Мьн ә.
> Әзе һьлтиньм.» Дӧбарәкрьна Шәрийәте 32:35

Йа дӧда: Мьлуктийа беһ'ьләк'ари нә әw ә, кӧ мәрьв һәр тьшти qәбул бькә. На хер, ле мәрьве мьлук qәнщ занә, кӧ Хwәде чьqас мәзьн ә у һ'әму мәрьв чьqас бьч'ук ьн. Бь р'асти, т'әне мәрьвед кӧ баwәрийеда сәрхwә нә дькарьн жь дьл у щан мьлук бьн. Мьзгиниййе ль сәр ве йәке аһа дьбежә:

> «Ль бәр Хӧдан хwә бьшкеньн у әwе wә бьльнд кә.» Аqуб 4:10

Йа сьсийа: Бәлки щарна әм дьбежьн: «Мәрьвәки бәләнгаз нькарә бьбә мәрьвәки qәдьр- бьльнд.» Ле бәле Сьлеман п'адша аһа ньвисийә:

> «Qәнщ ә бәләнгазе кӧ р'ийа хwәйә амьнда дьчә,
> нә кӧ дәwләтики дәвхальфи.» Готьнед Сьлеман 28:6

Йа чара: Ӧса жи әм мәрьв щарна дьбежьн: «Һе баш ә, әм нәр'астийе бежьн у бьхапиньн.»

Ле бәле Дамьд п’адша аhа ньвисийә у Хwәдер’а аhа дьбежә:

> «Бьра һ’әмуйед тәда гöман шәрми нәбьн,
> бьра әwед беамьнә
> кö бе сәбәб нәhәqийе дькьн
> шәрми бьн.» Зәбур 25:3

Һәгәр әм ль ә’мьре хwә бьньһер’ьн, гәло әме бона ван тьшта чь бежьн? Гәло әм дьхwазьн ә’мьре хwәда р’астийе бькьн йан дьхwазьн мина «һәр кәси» бькьн?

Жь к’әрәма хwә hун ньhа хwәха хwә бьпьрсьн у щаба хwә бьдьн:

1. Гәло әм hазьр ьн, wәки хwә бьдьнә wан тьштед кö бь дьле Хwәде нә? Һәгәр әв йәк ль нәфәр йан щинаред мә хwәш нәйе, hьнге әме чь бькьн? Йа р’аст әw ә: Әм дьхwазьн ль Хwәде хwәш бен, нә кö мәрьва, чаwа те готьне: «Бьра Хwәде йар бә ә’вд нәйар».
2. Гәло к’öлфәта мьн дькарә мәрьвар’а бежә: «Малхе мьн гәләки мьлук ә, бәрхе Хwәде йә»? Бәле, нормал те готьне у позетив жи те фә’мкьрьне
3. Гәло әз qәдьре бәләнгаза заньм? Әз qәдьре wан wәкә qәдьре дәwләтийа дьгәр’ьм йан на?
4. Гәло тö щарна нафькьри: Бәри кö әм р’ур’әш дәрен, hе баш ә, әм дәрәwәке бькьн, шәрми нәбьн?

Р’аст ә, фькьред öса нава гәләк мәрьвада hәнә. Ле бәле гәрәке ашкәрә бе готьне:
Qәдьр у qимәте wан мәрьва hәйә, йед кö мьлуктийа хwәда хwәйе сьтqе дьле р’аст ьн.

У әв жи hәйә, гәләк щара мәрьв qәдьре мәрьвед зордар у позбьльнд дьгәр’ьн. Ле бәле әw дьле хwәда wана т’әхсир дькьн у

жь кьред wан нә р’ази нә, чьмки әw жь һерс у зордарийа wан дьтьрсьн у кьред wан жи qәбул дькьн.

Сьлеман п’адша ль сәр ве йәке аһа ньвисийә:

> «Бәри к’әтьне дьле мерьв к’öбар дьбә,
> ле хwә ньмьзкьрьне р’успи дьбә.» Готьнед Сьлеман 18:12

> «Бәри сәрсери-һатьне к’öбари те -
> у бәри к’әтьне р’öһ’е бабахийе.» Готьнед Сьлеман 16:18

Дәрса ван һәр дö р’еза к’ьфш ә: Qöр’әбун һәвале wеранбуне йә, ле мьлаһимти һәвале qимәт у һöрмәте йә. Щарна мәрьв бәлайе у wеранбуне тиньн сәре мала хwә, чьмки әw нахwазьн хwә ль бәр Хwәде ньмьз кьн у нахwазьн qәдьре р’аст йане qәдьре, кö Хwәде дьдә бьгәр’ьн. Ле бәле әв шашикә мәзьн ә, чьмки «Хwәде мьqабьли qöр’а у бабаха йә.» Аqуб 4:6
Сьлеман п’адша ве йәке мак дькә у дьбежә:

> «Хöдан малед к’öбара дәвәр’у дькә,
> ле синоре жьнәбийа дьшьдинә.» Готьнед Сьлеман 15:25

Әм вьра дьбиньн: һәгәр әм бь р’асти бьбьнә мәрьвед һежа у һöрмәтк’ар, зар’ед мә, к’öлфәт йан малхе мә жи wе qәдьре мә бьгьрьн. Мәрьве qәдьр-бьльнд к’и йә? Щаба ве йәке сьвьк ә: һ’әмуйед кö жь Хwәде дьтьрсьн, әw мәрьв ьн хwәйиqәдьр. Р’екә дьн т’öнә.
Ибо К’ьтеба Пирозда аһа готийә:

> «Хwәде мәрьвр’а гот: Хwәденаси йә сәрwахти,
> хьрабийе дурк’әтьн жи биланти йә.» Ибо 28:28

Чахе кö мәрьв фә’м дькә, Хwәде к’и йә у дәстпедькә наве Хwәде бьльнд дькә, һьнге тьштәки бьһа у qимәт чедьбә. Чьмки **чахе кö тö бь дьл у щан ль Хwәде дьгәр’и, ә’мьре тә те**

гöһастьне. Һьнге тьште кö бәр ч’ә’ве Хwәде qәнщ ә, wе бәр ч’ә’ве тә жи qәнщ бә. Хwәстьнед Хwәде wе бьбьнә хwәстьнед тә у ньшкева те бьбини, кö тö р’ийа р’астда дьчи. Бь тайбәти К’ьтеба Пирозда бона тьрса Хwәдейә р’аст гәләк тьштед фәрз тенә готьне. Мәсәлә Зәбурада аһа һатийә ньвисаре:

«Хwәзи ль wан һ’әмуйед кö жь Хöдан хоф дькьн
у р’ийа wида дьмәшьн.
Р’аст те хәбата дәсте хwә бьхwи,
хwәзи ль тә, wе тәр’а хер-хwәши бә!
К’öлфәта тәйе нава мала тәда
мина к’ола тьрийе хwәйибәр бә,
әwләдед тә жи ль дора сьфра тә
мина к’окдәред зәйт’уне бьн.
Аwа сәр wи мәрьвида wе аһа бьбарә,
к’ижан кö жь Хöдан хоф дькә.» Зәбур 128:1-4

Бинә бәр ч’ә’ве хwә: Әw пирозийа кö Хwәде бинә сәр тә у мала тә wе чьqас qәнщ бә! Бәле, **Хwәде дьхwазә мә пироз у бьмбарәк бькә**, ле бона ве йәке гәрәке әм ширәт у т’әмийед wи qәбул кьн у ль гора wан бьжин. Әм диса дьхwазьн бььһер’ьн Даwьд п’адша ль сәр ве йәке чь ньвисийә:

«Әзе тә сәрwахт кьм у р’ийа кö тö теда һәр’и,
әзе ль бәр тә вәкьм, тә ширәт кьм
у ч’ә’ве мьне ль сәр тә бә.
Мина һәсп у qант’ьр’а нәбьнә бефә’м,
wан гәм у т’әмб дькьн кö зәфти тә бьн.
Щәфайед нәп’ака wе гәләк бьн,
ле р’ә’ме дора wан бьгьрә,
йед гöмана хwә данә ль сәр Хöдан.» Зәбур 32:8-10

Һәгәр әм р’ийа Хwәдеда һәр’ьн у жь wи дур нәк’әвьн, әме бьбьнә мәрьвед һöрмәтк’ар. Мәрьв һатьнә ә’фьрандьнә, wәки qәдьре Хwәде бьгьрьн у жер’а qöльх кьн, нә кö т’әне qәдьре һәв бьгьрьн у наве хwә бьгәр’ьн. Ле бәле әм гöнәк’ар ьн у чахе әм

гöна дькьн, әм qәдьре Хwәде нагьрьн у әм наве wи беһöрмәт дькьн. Ле әм ньһа чь бькьн? Шькьр Хwәдер’а, мала wи ава бә! Бона кö мә жь ве йәке хьлаз дькә, Хwәде р’е мәр’а вәкьр. Даwьд бона ве йәке Зәбуреда аһа дьбежә:

«Хwәзи ль wи, кö нәһәqийед wи һатьнә афукьрьне
у гöнед wи һатьнә ньхамтьне!
Хwәзи ль wи мәрьви, кö Хöдан нәһәqийе сәр һ’әсаб накә
у дьле wида мьхәнәти т’öнә;
гöне кö дьдә р’уйе хwә те бахшандьне.
Гава мьн гöнед хwә нәда р’уйе хwә, һәстуйед мьн һ’әлийан-
мәшийан, жь дәст зарә-зара мьнә һәр р’ож.
Чьмки шәв у р’ож дәсте тә ль сәр мьн гьран бу,
тәр’айа мьн бу мина зьһайа һавине.
Мьн гöне хwә тәва ә’йан кьр у нәһәqийа хwә вәнәшарт;
мьн гот:
«Әзе нәһәqийа хwә ль бәр Хöдан бьдьмә р’уйе хwә»
у тә нәһәqийа гöне мьн бахшандә мьн. Зәбур 32:1-5

Бь р’асти фә’мкьрьна ван готьнед Даwьд п’ехәмбәр нә гәләки зә’мәт ә, ле бәле чахе кö әм дьк’әвьнә т’әла к’öбарийе, әм нахwазьн гöнед хwә бьдьнә р’уйе хwә. Гава әм гöнед хwә вәдьшерьн, әм һьн бәр ч’ә’ве Хwәде, һьн жи бәр ч’ә’ве нәфәред хwә qәдьре хwә давежьн. Әм нькарьн р’астийе инк’ар кьн йан вәшерьн. Һәгәр әм öса бькьн, әм qöдум дьк’әвьн, сьст у бәләнгаз дьбьн у qәдьре Хwәде дехьн. Ле һәгәр әм наве Хwәде бьльнд кьн, әм жи һежайи р’умәте дьбьн.

Әз фә’м дькьм, кö һуне те дәрхьн, wәки qәдьр у qимәте wан мәрьва һәйә, йед кö бь сьтqе дьле р’аст qәдьре Хwәде дьгьрьн. Гәләк мәрьв һәнә, кö ве йәке фә’м накьн, ле бәле Сьлеман р’астикә фәрз тинә бира мә, дьбежә:

«һ’әму р’ийед мерьв ль бәр ч’ә’ве wи паqьж ьн,
ле Хöдан р’öһ’а дьдә ль сәр мезине.» Готьнед Сьлеман 16:2

Əре, Xwəде дьла занə у нет-мəрəмед дьла жи ə’нəнə дькə. У һəгəр готьн у кьрьнед мə нə жь сьтqе дьле р’аст ьн, əм xwəxa xwə дьхапиньн. Һəгəр əм xwəстьна xwə бькьн у бежьн: «Гəрəке фьлан кəс qəдьре мьн бьгьрə», һьнге əм мə’на qəдьре р’аст öнда дькьн, чьмки əм бь зоре дьхwазьн qəдьре xwə бьдьнə гьртьне. Һ’ьзкьрьн у qəдьр бь дəсте зоре ченабə.

Ньһа əм мəсəлəкə дьн бьдьн:
Мəрьвəки бəлəнгаз xwəxa xwəр’а дьфькьрə дьбежə: «Qəдьр у qимəте мерьв һəбука wива гьредайи йə. Һəгəр һəбука мьн гəлəк буйа, к’öлфəта мьн wе һе гəлəки qəдьре мьн бьгьрта.», Һьнге əw дəстпедькə, жь сьбе зу һ’əта еваре дьхəбьтə у xwə бь хəбата xwə дьwəстинə, бинтəнг дьбə. У к’öлфəта wи чьqас жи ль бəр дьлада те, йəк ə, əw мəрьв дьфькьрə кö к’öлфəта wи qəдьре wи нагьрə. Əw ащьз дьбə у р’ож бь р’ож һерса wи зедə дьбə, иди нахwазə жи пəй хəбатер’а вəгəр’ə мале. Хелəке шунда к’öлфəта wи жи дəстпедькə, xwəxa xwəр’а дьбежə: «Малхе мьн ван ахьрийа тьһəрəки йə, р’ож бь р’ож һерс дьк’əвə, мьн ль бəр тьштəки һ’əсаб накə. Əз к’ьфш дькьм, əw мьн һ’ьз накə. Иди əзе чаwa qəдьре малхе аһа бьгьрьм?»

К’öлфəт дьхwазə, кö малхе wе дьле wер’а һəр’ə qəдьре wе бьгьрə. Малхе жи дьхwазə, кö к’öлфəта wи дьле wир’а һəр’ə у qəдьре wи бьгьрə. Əм вьра дьбиньн əw жьн у мер һəр дö жи һ’əwще һ’ьзкьрьна р’аст ьн. Ле бона кö идара xwə бькьн, п’əрə wанр’а лазьм ьн. Ль вьр һ’ьзкьрьн п’əрар’а те гöһартьне у дьле wан ль һəв сар дьбə. Һəгəр һ’ьзкьрьн у qəдьргьртьн зəwаща wанда т’öнə бə, һьнге wе шабуне жь дьле wан дəре. Һ’əта кö əw һин бьн, кö чаwa дькарьн һəв дö р’аст фə’м бькьн у һ’ьз бькьн, əwе иди жь һəв сар бьн у һəр йəке пе xwəстьна дьле xwə һəр’ə.

Ле чахе кö меван бен, бəлки əwе к’öлфəтер’а бежьн: «Ə’фəрьм малхе тəр’а; əw гəлəки мə’рифəт ə.» У бəлки əwе малхер’а жи бежьн: «Ə’фəрьм к’öлфəта тəр’а, əw гəлəки йəкə т’əрбəт ə! Мала wə ава йə!» Əwе бьфькьрьн кö ве маледа һəр тьшт qəнщ у р’аст

ə, ле əм заньн кӧ ве маледа гəлəк дьлсари у бет’ьфаqи йə.
Бь р’асти бе сəбəб һ’ал у р’əwша маләкə аһа хьраб дьбə! Ле бəле чахе кӧ əм дəрəwа баwəр бькьн, əw дəрəw мина р’əqе мəзьн дьбьн, пеши нава жьн у мерда у паше нава т’əмамийа маледа бəла дьбə у һəр тьшти хьраб дькə.
Лəма ньһа, жь к’əрəма хwə, ль сəр ван һəр дӧ тышта щарəкə дьн qəнщ бьфькьрьн:

Ширəта пешьн:
Малхе ширһ’əлал, һəгəр тӧ иди qəт нькари qəдьре к’ӧлфəта хwə бьгьри, жь Хwəде бьхwазə кӧ əw алик’арийа тə бькə, wəки тӧ бькарьби к’ӧлфəта хwə бь дьл һ’ьз бьки.
У к’ӧлфəта ширһ’əлал, һəгəр малхе тə иди жь бəр ч’ə’ве тə к’əтийə у тӧ qəдьре wи нагьри, жь Хwəде бьхwазə кӧ əw алик’арийа тə бькə, wəки тӧ бькарьби малхе хwə бь дьл һ’ьз бьки. **Һун һəр дӧ жи һиви жь Хwəде кьн, кӧ əw дьле wə бьгӧһезə,** чьмки лазьм ə кӧ сафикьрьна ве пьрсе пешийе дьле wəда дəстпе бьбə.

Ширəта дӧда:
Һəгəр тə бь ледане у зордарийе дькьр, кӧ нəфəред тə жь тə хоф кьн у qəдьре тə бьгьрьн, ле ньһа **хwə ль бəр Хwəде ньмьз кə у жь нəфəред хwə бахшандьне бьхwазə,** чьмки тӧ ньһа ве р’астийе пе һ’əсийайи кӧ дьбежə: Тӧ кəс нькарə бь дəсте зоре бькə, wəки мəрьв qəдьре wи бьгьрьн. Һəгəр тӧ бьхwази кӧ нəфəред тə qəдьре тə бьгьрьн, qəдьре тə дəсте тəда йə, лазьм ə ə’мьре тə р’аст у бь исафа qəнщ бə. Бьнгəһа ə’мьре р’аст у хəйсəте qəдьргьртьне бь дьле р’аст у мьлуктийе жь тьрса Хwəде йə.

Əме диса вəгəр’ьнə ль сəр пьрса qимəт у qəдьргьртьне, ле пешийе лазьм ə, кӧ əм дина хwə бьдьнə пьрсəкə дьн: Гəло чаwа əм гəрəке т’əв һəв р’абьн у р’унен?

4. Т’əв һəв хəбəрдан

К’ьтеба Пирозда р’езəк һəйə кӧ аһа дьбежə:

> «Бьра һəр мəрьв бьһистьнеда сəрхwə бə,
> ле хəбəрдан у һерск’əтьнеда гьран бə,
> чьмки һерса мерьв наһелə
> кӧ мəрьв ль бəр Хwəде р’аст бьжи.» Аqуб 1:19-20

Гəло һун заньн, кӧ гəрəке жьн у мер чаwа т’əв һəв хəбəр дьн? Бе хельф, һун һəр дӧ жи бь зьманəки хəбəр дьдьн, ле бəле һун заньн, кӧ дӧ мəрьв чаwа дькарьн бь аwайики qəнщ у нəрм т’əв һəв хəбəр дьн? Бь р’асти, гəлəк жьн у мер һəнə, ве йəке ньзаньн. Хwəр’а кьрьнə ə’дəт, кӧ малда т’əне йəк жь wан хəбəр дьдə. Əw бь дəнгəки бьльнд дькə qир’ин у алийе дьн дьдə кəр’кьрьне, чьмки əw ньзанə у наһелə, wəки лазьм ə алийе дьн жи фькьра хwə бежə.

Ле бəле дӧ мəрьв чаwа дькарьн р’аст т’əв һəв хəбəр дьн?
Сӧр’а ве йəке əв ə: Изьна һəр кəси һəйə хəбəр дə. Лəма лазьм ə, һəр йəк qəнщ гӧһе хwə бьдə йе дьн. Чахе кӧ малхе хəбəр дьдə, лазьм ə к’ӧлфəта wи гӧһе хwə бьдə wи - у чахе кӧ к’ӧлфəт хəбəр дьдə, гəрəке малхе wе гӧһе хwə бьдə wе, чьмки аqьл аqьл зедəтьр ə.
Ле гəлəк щара əм хwəха хwəр’а дьбежьн: «Һəгəр əз дьхwазьм, йед дьн хwəстьна мьн бькьн, гəрə əз бь дəнгəки һерс wанар’а хəбəр дьм.» Ле əв qəт нə р’аст ə. Һерс тӧ щара к’аре надə мə, чьмки һерса мə йан дьле йед дьн дьшкенə у һ’ьшк дькə, йан жи wан дьтьрсинə. Һьнге əwе qəт нахwазьн гӧһе хwə бьдьнə хəбəред мə. Лəма р’еза кӧ мə жоре хwəнд дьбежə: «Бьра һəр мəрьв бьһистьнеда сəрхwə бə, ле хəбəрдан у һерск’əтьнеда гьран бə.»

Мәсәлә әм бежьн дӧ хwәндәван һәнә, әw ль Р’әwане дьминьн у һәвалед һәв ьн. Гәләк щара әw т’әв һәв р’еwитийе дькьн. Р’ожәке йәк жь wан дьхwазә бона чәнд р’ожа һәр’ә гола Севане, ле йе дьн дьхwазә әw һәр дӧ һәвр’а һәр’ьнә бажаре Т’ьлбисе. Ньһа әw гәрәке чь бькьн?

Әw һәвр’а дьк’әвьнә р’ьк’е, әw йа хwә дьбежә, әw жи йа хwә дьбежә, һ’әта кӧ йәк жь wан зоре ль йе дьн дькә. Һьнге йе сәрк’әти һәвале хwә дьбә wи щийе, к’идәре кӧ әwи нәдьхwәст бьчуйа. Ле гәло һ’але әwи кӧ qәт нәдьхwәст бьчуйа we дәре, we чаwа бә? Гәло һун чаwа дьбиньн, wәхте wане ль wьр хwәш дәрбаз бә? Бәлки на, чьмки йәк жь wан qайл нибу кӧ әw һәр’ьнә we дәре. Ве йәкеда һәвалтийа wане дьреж бьк’ьшинә? На хер, чьмки һәвалтийа р’астда р’ьк’ у зордари т’ӧнә.

Ле ньһа әм алики дьнва бьньһер’ьн. Wан һәр дӧ һәвала дькарьбу бь аwайики qәнщ һәвдӧ фә’м бькьрана у гӧһе хwә бьдьна һәв дӧ. У бона чуйина Севане йан Т’ьлбисе һәвдӧ бьшеwьрьна у дькарьбун хера һәв дӧ бьхwәстана. Иди пьшти дәмәке ль һәв р’уньштана, кӧ әwе һәр’ьнә Т’ьлбисе, чьмки ль дор-бәра гола Севане һәwа нәхwәш ә; ль wьр сар ә у бәрф жи һәйә. Ле һавине әw дькарьн т’әв һәв бона чәнд р’ожа һәр’ьнә Севане жи. Һьнге әw һәр дӧ һәвал we бь дьле ша һьн һәр’ьнә Т’ьлбисе, һьн жи һәр’ьнә Севане, чьмки һәр йәки жь wан гӧһе хwә да хwәстьна у хәбәра йе дьн. Wан дьле һәв нә ешанд, ле wан qәдьре һәв дӧ гьрт у һәвалтийа wан зор бу.

Бь р’асти, нава жьн у мерда жи тьштед аһа дьqәwьмьн. Бәле, мер дькарә бь qәwата зәндед хwә зоре ль жьна хwә бькә. Жьн жи дькарә бь зьмане хwә дьле мер бешинә у һерса wи р’акә. Ле бәле әw һәр дӧ we зу жь һәв дӧ ащьз бьн у дьле wан we жь һәв дӧ бьминә. Һәгәр жьн һаш дьле мере хwә т’ӧнә у т’әне һерса wи дьбинә, һьнге бона we п’ьр’ зә’мәт ә, кӧ qәдьре мере хwә бьгьрә. Һәгәр мер гӧһ надә хәбәред жьна хwә у жьн жи гӧһ надә хәбәред мере хwә, әwе чаwа бьзаньбьн, кӧ йе дьн

чь дьфькьрә у чь дьхwазә? Малхе wе ащьз бә у һерс бьк'әвә, чьмки к'ӧлфәта wи qәдьре wи нагьрә. Ӧса жи к'ӧлфәта wи wе һерс бьк'әвә, чьмки малхе wе qәдьр у һӧрмәте надә wе. Һьнге к'ӧлфәте т'әне дьле хwәда бьфькьрә, кӧ чаwа бькарьбә дьле малхе хwә бешинә. Малхе жи wе бьфькьрә, чаwа кӧ жь ве к'ӧлфәте хьлаз бә. Һәгәр әв йәк ӧса бьминә, нава жьн у мерда бет'ьфаqи һе гьран дьбә у дьле wане ль һәв дӧ сар бә. Ахьрийеда wе ӧса бьqәwьмә, кӧ жь һәв дӧ бьqәтьн. Ле бәле әв йәк нә ль гора qьрара Хwәде йә, нә жи ль гора ә'дәта йә у бәлки зар'ед wан жи һәбьн. Һьнге әwе т'әне бона зар'а щәм һәв бьминьн, ле жь wан һәр йәке мина т'опәке п'ьфдайи т'ьжи бә. Ле һәгәр т'оп гәләки бе п'ьфдане, ньшкева әw һәwа wе т'опе бьт'әqинә у wе же дәрк'әвә. Ӧса жи дәма тәнгаси у һ'алед гьран бен, һьнге wе дьле мерьвда ащьзбун у һерсе зедә бьбьн. Пешийе мәрьве бьхwазә һерса хwә даqӧртинә, ле ньшкева һерса wийе жь дьле wи дәрк'әвә у дьле нәфәред хwә бьриндар кә.

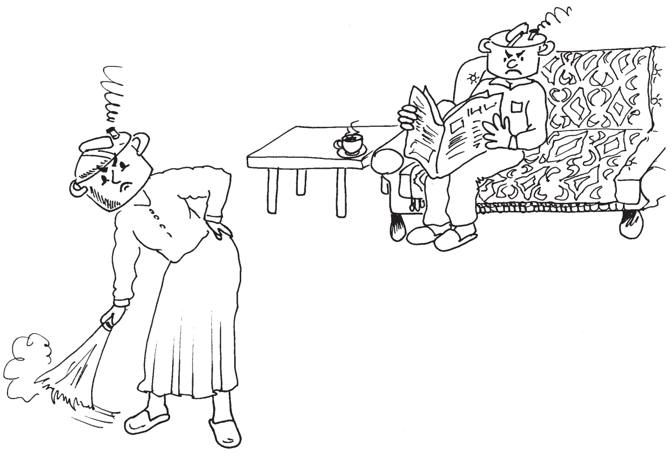

Гәло лазьм ә, кӧ т'әвгьредана нава жьн у мерда ӧса бә? На, т'ӧ щар нә лазьм ә, кӧ ӧса бә. Чәнд ширәтед бьнгәһин һәнә, кӧ дькарьн ви һ'алида али мә бькьн. Ле бәле мина кӧ мә бәри ньһа дит, бона ве йәке бәрбьһери лазьм ә - у **лазьм ә мәрьв qайл бә, wәки ә'мьре хwә бьгӧһезә**.

Əм ньһа дьхwазьн бона wе qануне у wан ширəта хəбəр дьн, əw нə фькьред ну нə, нə жи зə’мəт ьн. Əw бона фə’мкьрьне нə гьран ьн у бь р’асти qимəте wан бона һəр мале бесинор ə.

Ширəта пешьн:
Иди **əз наһельм кӧ һерса мьн һ’əта сьбе бьминə**. Чахе кӧ əз бинтəнг бьм у һерс к’əвьм, əз гəрəке наһельм, кӧ р’о ль сəр һерса мьн һəр’ə ава. Йан бь хəбəред дьн: Бəри р’азане гəрəке əз малхе йан к’ӧлфəта хwəр’а р’аст бьм. Һəгəр дьлмайинəк жи нава жьн у мерда һəбə, ль һəв бьбахшиньн. Бь р’асти əв ширəт хwəстьна Хwəде йə у Мьзгинийеда ньвисийə. У əw гəлəки qəwат ə, чьмки бона мə баш ə, һəгəр **əм наһельн** əw **һерс** бе даqӧртандьне у **р’ож бь р’ож зедə бə**. Бьра ль сəр wə əв готьна пешийа нə qəwьмə: «К’е һерса хwə р’адькə, wе зьраре бьбинə.» Гəлəк лазьм ə, кӧ дəма һерсдахьстьне һəбə у wə’дəки кьнда п’əнщa wе һерсе бе данине. Һəгəр һерс жь р’ожəке зедəтьр бьминə, əw гəни дьбə у бине бьк’əве. Һерс жи мина алава егьр ə. Əw мəрьве кӧ һерс дьк’əвə, пəй дəмəкер’а бь агьре һерсе те шəwьтандьне. Ле бəле һəгəр тӧ һерса хwə бəр Хwəде бьди р’уйе хwə, һерса тəйе бьтəмьрə у пьшти дəмəке тӧ дькари т’əв к’ӧлфəта хwə бона сəбəбе һерск’əтьна хwə хəбəр ди.
Чахе кӧ əм qəбул дькьн, кӧ мə шаши кьрийə, һьнге һӧлма һерсе жь дьле мə дəрдьк’əвə у п’əнщa һерса мə датинə. У һəгəр һун һин бьн, кӧ qəнщ гӧһе хwə бьдьнə һəв, һьнге һерса wəйе мина пешийе зу р’анабə. Пьшти дəмəке зар’ед wəйе иди нəбежьн: «Иро де у баве мə һерс к’əти нə!», нə жи щинаре wə wе һаш һерса wə һəбə. Бона ве йəке Мьзгинийеда əв хəбəра qимəте-бьһа һəйə, кӧ дьбежə:

> «Һəгəр һун һерс к’əвьн, гӧна нəкьн,
> бьра р’о сəр һерса wəр’а нəчə ава.» Əфəси 4:26.27

Ширəта дӧда:
Бь qəдьр һəвр’а хəбəр дьн. Шеwьра хwə һəвр’а бькьн, wəки чь пьрс жи һəбьн, һун qəнщ гӧһдарийа һəв бькьн. Щарна жьн

хәбәред тә’л дьбежьн йан сәрһ’ьшкийе дькьн. Щарна әw муки дькьнә һуки, чьмки әw дьхwазьн хwә бь ви аwайи хwәй кьн у һерса хwә бьдьнә к’ьфше. Ле Сьлеман п’адша һьндава к’ӧлфәта ширһ’әлал у һежада аһа дьбежә:

> «Әw дәве хwә бь сәрwахтийе вәдькә,
> ль сәр зьмане wе һинкьрьна амьн һәйә.»Готьнед Сьлеман 31:26

Бь р’асти, һәр малхе пе сәрwахти у бәрбьһерийа к’ӧлфәта хwә р’успи йә у к’ӧлфәтәкә ӧса п’ьр’ омьдайи йә. К’ӧлфәтәкә сәрwахт занә, к’әнге лазьм ә хәбәр дә у к’әнге лазьм ә, әw хwә кәр’ кә. К’ӧлфәтәкә омьдайи занә, кӧ әw бь хәбәред хwә чаwа дькарә һ’ьзкьрьне бьдә к’ьфше.

Ӧса жи Сьлеман п’адша кемасийед мера заньбу. Wи гот:

> «Qәнщикьрьна мерьв дьлшәwатийа wан ә,
> мәрьве к’әсиб жь йе дәрәwин четьр ә.» Готьнед Сьлеман 19:22

Гәло wә бьһистийә, wәки к’ӧлфәт жь һәр тьшти зедәтьр дьхwазә кӧ малхе wе һ’әйф бә? К’ӧлфәт дьхwазә кӧ малхе wе жеһати у аqьл бә, малкьр бә, ле бәле жь ван һ’әму тьшта зедәтьр әw дьхwазә, кӧ малхе wе һ’әйф у дьлшәwат бә. Диса Сьлеман п’адша ве готьнеда qәдьре бәрбьһерийе тинә бәр ч’ә’ве мә, чьмки әw дьбежә: «һе баш ә кӧ йәк бәләнгаз бә, нә кӧ дәрәwа бькә!»

Һәгәр р’асти у дьлшәwати пьшта һәв бьгьрьн, qәwата wан һәр дӧйа wе һе зедә бә. Һәгәр әм к’ӧлфәта хwәр’а р’астийе һ’ьшк у бь зьманәки тә’л бежьн, һьнге wе т’әне шәр’ у к’әдәре пешда бинә. Ле бәле чахе кӧ әм **р’астийе бь дьлшәwати бежьн**, чаwа Мьзгини дьбежә, Әфәси 4:15-да: «Р’астийе пе һ’ьзкьрьне бежьн»,һьнге готьнед мә wе мина ширәтед qәнщ бенә бьһистьне у әwе дьлед бьриндар сах-сьламәт кә.

Ньһа чәнд пьрс пешда тен: Чахе кӧ тӧ хәбәр дьди, дәнге тә һерс йан һ’ьшк хӧйа дьбә? Гәло тӧ дьхwази хwәха хwә зәфт ки, йан тӧ гӧһе хwә дьди сәр к’ӧлфәта хwә? Чахе кӧ тӧ хәбәр дьди, әв һ’әму тьшт дәнге тәда тенә бьһистьне. Һәла жь к’ӧлфәта хwә бьпьрсә: «Гәло дәнге мьн чаwа йә?» Бәлки һьнәк wәхте бьк’ьшинә, һ’әта кӧ әw бь дьл щаба тә бьдә, ле һәгәр әw те дәрхә кӧ тӧ р’астийе дьбежи, әwе пер’а-пер’а щаба тә бьдә.

Дьлшәwати нә т’әне әw ә, кӧ мәрьв бь мьлукти у һ’ьзкьрьне т’әв һәв хәбәр дьдьн. Дьлшәwати әw ә, кӧ **тьште кӧ лазьм ә тӧ к’ӧлфәта хwәр’а р’аст бежи**. Һәгәр тӧ зани, те жь хәбата хwә дәрәнг бейи мале, к’ӧлфәта хwәр’а бежә. Әw дьхwазә бьзаньбә, гәло тӧ чьва мьжул и - нә чьмки әw тә баwәр накә, ле чьмки әw бона тә хәм дькә у ә’мьре wә һәвр’а гьредайи йә.

Хwәде һ’ьш дайә жьна жи. Әw жи дьхwазьн һин бьн у т’ьвдира р’ожа хwә бьбиньн. Малхе қәнщ ә’мьре хwә бәр к’ӧлфәта хwә вәнашерә, wәки нава ә’мьре wи у йа к’ӧлфәта wида дьлмайин ченәбә.

Ширәта сьсийа:
Готьна кал-бава дьбежә: «**Хәбәра хwәш бьһара дьла йә**.» Һәгәр тӧ те дәрхи, кӧ к’ӧлфәта тә йан малхе тә һерс к’әтийә, бь заре хwәш хәбәр дә у һ’ьшк щабе нәдә. Әв ширәт бь ширәта пешьн у дӧдава гьредайи йә, ле әw һе зә’ф бона wан wәхта йә, к’ьнге те һ’әwще wан һәр се ширәта би. Әме диса гӧһе хwә бьдьнә Сьлеман п’адша. Wи Т’әwратеда аһа ньвисийә:

> «Щаба нәрм һерсе датинә,
> ле готьна һ’ьшк һерсе р’адькә.» Готьнед Сьлеман 15:1

Гәло wә әв йәк қәнщ бьһист? Ль гора ве р’езе, һәгәр йәк жь wә һерс бьк’әвә, гәрәке йе дьн бьхәбьтә кӧ щабәкә нәрм ле вәгәр’инә. Мәсәлә әм бежьн - дури wә бә! – ньшкева агьр мала wә к’әвә. Һәгәр һун аве сәр егьрда кьн, агьре весә, ле һәгәр һун бензине сәр егьрда кьн, агьре һе гӧр’ бә!

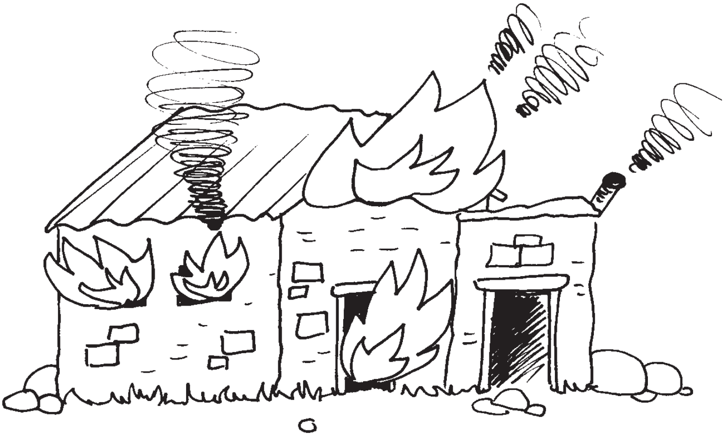

Бь готьнед мә әw жи öса йә. Һәгәр әм һьмбәри һерса к’ӧлфәта хwә йан малхе хwә хәбәред һ’ьшк бежьн, һьнге агьре һерсе һе гӧр’ дьбә. Ле һәгәр әм бь готьнед нәрм щабе бьдьн, агьре һерсе wе бе тәмьрандьне.

Бь р’асти һерс бона мала wә мина егьр qәзикә мәзьн ә. Жь һерсе зордари пешда те у һерс һәр гав ә’дьлайи у т’ьфаqа мале хьраб дькә. Ле гәләк щара һерс нә мина агьрәки мәзьн маледа дьшьхӧлә, гәләк щара әw мина ч’ьрусикә бьч’ук дәстпе дьбә у ньшкева мәзьн дьбә.
Гәло нә öса йә? Һерса wә жь бинтәнгикә бьч’ук дәстпе дькә. Бәлки тьштәки бьч’укда гӧмана тә те шкенандьне. Йан готьна тә найе qәбулкьрьне. Йан жи йәки дьн готьнәкә тә’л дьбежә. Әре, әв тьшт дьле мәда мәзьн дьбьн, һ’әта кӧ һерса мә дьдә дәр.

Щарна жи кӧл дьле мәда һәйә. Бәлки әв йәк зар’отийа тәда дәстпе буйә. Бәлки де у баве тә тәр’а готьбьн, кӧ тӧ мина хушка хwә нә бәдәw и. Йан готьбьн тӧ аqьлда кем и у тӧ нә мина бьрайе хwә сәрхwә у жеһати йи. Һәгәр тьштед аһа һәбә, әw гьли дьбьнә сәбәб, зар’ок һәр гав хwәха хwә дьпьрсә дьбежә: «Гәло әз һежайи һ’ьзкьрьне мә йан на?» Бәлки бь ве йәке дьле

wи шкэстийә, әw xwәха жи xwә һ’ьз накә у бәр ч’ә’ве xwә бе qимәт ә. Чь сәбәб жи һәбә, гәрә һун т’ö щар бир нәкьн:
һерс һьн дьле wә, һьн жи мала wә хьраб дькә.

һерс һәр гав бәлаке пешда тинә. Бь р’асти һерсе гәләк мал хьраб кьрьнә. Бәлки гәләк щара жьн у мер жь һәв наqәтьн, ле әw дьле xwәда жь һәв дур ьн. һерс т’ьфаqа мале у гöмана дьле wә хьраб дькә. Әw т’әвгьредана р’öһ’ани, һ’әта бьнгәһа мала wә жи хьраб дькә. Бь р’асти, һерс дьжмьнәки зор ә!

һәгәр һун ньһа бьбиньн, кö һерс к’әтийә ә’мьре wә у мала wә хьраб дькә, диса гöмана xwә öнда нәкьн, чьмки мьзгинийа баш һәйә. һәгәр wә әw тьштед кö wә һежа xwәндьн фә’м кьрьн, кö һерс чьqас хьрабийе дькә, һуне бькарьбьн гав бь гав ве пьрсе сафи кьн.

Бь р’асти, әва тәва гьредайи йә: Тö гәрәке нәтьрси, wәки бь т’әмамийа qәwата xwә һерса дьле xwәда бьндәст ки. Гәләки фәрз ә, wәки тö ашкәрә бона һерса xwә т’әви к’öлфәт йан малхе xwә хәбәр ди. Әв нә һеса йә, ле к’ара wе йәке бона wә һәр дöйа жи wе п’ьр’ мәзьн бә. У һәгәр һун жь Xwәде бьxwазьн, әwе алик’арийа wә бькә. Сьлеман п’адша заньбу кö бьндәсткьрьна һерсе нә тьштәки сьвьк ә. Wи гот:

> «Мәрьве xwәйисәбьр жь мерхас четьр ә
> у йе xwәгьрти жь йе бажар-һьлдайи.» Готьнед Сьлеман 16:32

Сәр ван тьштада ньһа диса qәнщ бьфькьрьн:
Пешийе гәрәке тö пьрсе бьди xwә, паше жи һун һәвр’а ван пьрса бьньһер’ьн.

1. Гәло чьма нә баш ә, wәки мала мьнда һерс һәбә?
2. Гәло нәфәред мала мьн у дәр-щинаред мьн чь дьбежьн? Әз чь мәрьв ьм?
3. Чахе кö әз һерс дьк’әвьм, гәло әв жь к’ö те?

Һәгәр әм бьхwазьн чәнд гавед qәнщ бавежьн, гәрәке хәбәрдана мала мәда бе гöһастьне.

1. Нәһельн кö р’ож ль сәр һерса wә һәр’ә ава.
2. Бь qәдьр у һöрмәте һәвр’а хәбәр дьн.
3. Һәгәр йәк жь wә һерс к’әвә, бьра йе дьн нәрм щабе бьдә.

Һәвр’а ван тьшта нав хwәда сафи кьн у зар’ед хwә жи һин кьн, wәки әw жи бь ви аwайи п’аки т’әв һәв хәбәр дьн, чьмки мәзьн чь дькә, бьч’ук жи ч’ә’в дьде.

5. Qимәт у Һöрмәт (2)

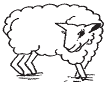

Гöндәкида дö шьван һәбун у һәр йәк жь wан хwәйе кәрийе пез бу. Һәр дö кәри жи чоледа дьчер’ийан, ле бәле нава wан һәр дö шьванада фьрqи һәбу. Йәк жь йәк т’ьме дора пез дьчу дьһат у зә’ф дьда мәхәле, ле йе дöда дина wи ль пәзе wи бу у бәрфьрәһ дьчерийан.

Ньһа мьнр’а бежә: Жь wан һәр дö кәрийа һ’але к’ижани баш ә? Бь р’асти йе дöда, чьмки пәз кок дьбун у пешда дьчун. У жь wан һәр дö шьвана к’ижан һе пәзе хwә һ’ьз дькьр? Һьлбәт, шьване дöда.

Һәгәр мәрьв бьхwазә qәдьр у һöрмәте жь йед майин дәст бинә, әв бь зоре набә. Баш ә, wәки мәрьвед дьн бь дьл у щан qәдьре мә бьгрьн. Ле гәләк щара мәрьв те дәрнахә, кö **пешийе**

qədьре жь хофа Xwəде те, паше жи - зу йан дəрəнг - qədьр у höрмəта мəйе бе гъртьне.

Əм диса гöhе xwə бьдьнə Сьлеман п'адша. Wи бона ве йəке öса гот:

> «Гава Хöдан р'ийа йəки бəгəм дькə, h'əта дьжмьне wи жи т'əви wи ль həв тинə.» Готьнед Сьлеман 16:7

Чахе кö əм qədьре Xwəде бьгърьн, hьнге xwəстьна мəйе əв бə: Əме бьхwазьн р'астийе бежьн у р'астийеда бьжин. Ле бəле гəлəк жь мə ньзаньн, кö жийина р'астийеда чь йə. Жь зар'отийа xwəва мə дитийə у мəр'а hатийə готьне жи, кö мəрьв дькарə бона к'ара xwə йан бона xwəйкьрьна р'умəта xwə дəрəwa бькə у зьрара wе т'öнə.

Ле бь р'асти əw «дəрəwед к'аре йан мəщбурийе» qəт qədьр у höрмəте накьн. Нə Xwəде xwəш тен, нə жи мəрьвед майин - əw тьшт гöнə нə. Лəма кал-бавед мə жи дьбежьн: «Дəрəw дьжмьне Xwəде йə.» Дəрəw дьминə дəрəw у həгəр əм мала xwəда öса бькьн, мала мəйе бьбə шкəфтəкə тə'ри.

Чахе кö əм qədьре Xwəде бьгърьн, hьнге xwəстьна мəйе əв бə: Əме бьхwазьн р'астийе бежьн у р'астийеда бьжин. Ле бəле гəлəк жь мə ньзаньн, кö жийина р'астийеда чь йə. Зар'отийа xwəва мə дитийə у мəр'а hатийə готьне жи, кö мəрьв дькарə бона к'ара xwə йан бона xwəйкьрьна р'умəта xwə дəрəwa бькə у зьрара wе т'öнə.

Нава шкəфтеда п'əнщəрə т'öнə нə, т'əне дəрик həйə. Шкəфтеда р'онайи кем ə, əw тə'ри у саw ə. Əw нə щики öса йə, кö зар'ок бькарьбьн ле ша бьн у теда мəзьн бьн. Һəгəр əм мала xwəда дəрəwa бькьн у нəр'астийе бежьн, зар'ок wе жь мə hин бьн у хут wи тьшти бькьн. Мала мəйе т'ъжи дəрəwи, нəбаwəри, hерс у нəhəqи бə.

Ле бәле чахе зар’окәк һин бә, кӧ бәре р’астийе у qәнщийе р’умәт ә, ӧса жи һин бә, кӧ бәре дәрәwийе у дьзийе р’обәтийе йә, һьнге әwe бьбә мәрьвәки һежа у хwәйиqәдьр.

Нава жьн у мерда жи ӧса йә. Чахе мер дьбинә кӧ жьна wи йәкә ә’сьл ә, бәрбьһер ә, дәрәw жь дев дәрнайе у т’әрбәт ә, һьнге qәдьре wе щәм мер бьльнд дьбә. Ӧса жи чахе жьн дьбинә кӧ мере wе һ’әйф ә, гьран ә у тьште хьраб жь дев дәрнайе, әw бәр дьла һе ширьн дьбә. Qәдьр у һӧрмәт бьнгәһед һ’ъзкърьне нә. Дә һәгәр һун бьхwазьн кӧ һ’ъзкърьна нава wәда qайим бә, һьнге гәрәке һун сәр һәвда шәwат бьн у qәдьре һәв бьгърьн!

Щарна мәрьв п’әйе хwә дьдьн у нәр’астийе дьбежьн, чьмки әw дьхwазьн, кӧ бона wә’дәки кьн qәдьре wан бе гъртьне. Ле бәле һӧрмәт у qимәт р’ожәкеда найенә qазьнщкърьне.
Р’аст ә, лазьм ә әм һ’әму дайин у стандьнеда һ’әйф у мьлук бьн, ле бәле мә’на qимәт у һӧрмәте жь йа һ’әйфбуне даһа баштьр ә. Qимәт у һӧрмәт нә т’әне бь тьштед бәр ч’ә’ве мәва гъредайи нә. На, **qимәт у һӧрмәта р’аст әw ә, кӧ жь дьл дәрте**. Гәләк щара мәрьв ве һ’ьләк’арийе һин бунә, кӧ гәрәке һӧрмәте йәки дьнр’а бькьн, ле дьле хwәда ле итбар набьн у же баwәр накьн.

Гәло жьн у мер чь гәрәке бькьн, wәки һьндава һәвда хwәйиqәдьр бьн? Щаба ве йәке нә гьран ә. Хwәха хwә бьпьрсьн: Һун дьхwазьн мәрьвед майин бона wә чаwа бьн? Мә бона wан тьшта зува хәбәр дайә. Гәло нә ӧса йә? Чахе кӧ әм хwәйе созе хwә бьн, бь мә’рифәти т’әви һәв хәбәр дьн у гӧһе хwә бьдьнә һәв, дәнге мә нә бьльнд бә у әм р’ьһ’әт у бь дьле р’аст хәбәр дьн. Бь ви аwайи әме бьнгәһа qимәт у һӧрмәте ава бькьн у qайим бькьн. У һәгәр әw тьштед qәнщ бьк’әвьнә нава мә у ә’мьре мәда хӧйа бьн, зу йан дәрәнг мәрьвед дьн wе дәстпе кьн, qәдьре мә бьгърьн.

Һәвалед дәлал, готьнед wә чьqаси һәq у р’аст ьн? Ниви йан ниви зедәтьр? Йан жи жь сәди сәд ьн? Сәр ве пьрсе р’ьнд

бьфькрьн! Р’ожәке qәдьр у qимәте wәйе ль бәр Хwәде у мәрьва ль сәр мезина р’астийе бенә к’ьшандьне. Мәсәлә, һәгәр әм сәр мезине мина зер’ бенә к’ьшандьне, qимәте мәйе чь бә? Әм заньн кö зер’е хас һәйә у зер’е qәлп жи һәйә. Зер’е 14- ә’йаре (пропа 585) һәйә у зер’е 24 ә’йаре (пропа 750) жи һәйә.

Бәлки һун дьбежьн: «Әз т’әне бона к’ара хwә йан бона qәдьре хwә нәр’астийе дьбежьн. Ле бәле мәрьвед жь мьн хьрабтьр жи һәнә. Әwана т’ьме дәрәwа дькьн у бе һәq р’астийе набежьн.» Һун хwәха дьбиньн: Фькьра öса нәхwәшийа һ’ьш у аqьле мерьв ә.
Чахе кö әм ль зар’ед хwә дыньһер’ьн, зу к’ьфш дьбә: Qәт нә лазьм ә, кö йәк wана һини дәрәwа бькә. Әw хwәха заньн чаwа дәрәwа бькьн. Ле бәле һ’әта кö зар’әк һин бә р’астийе бежә, ширәткьрьн у т’әрбәткьрьн лазьм ә.
Әре, дәрәw гәләки хьраб ьн. Дәрәw мә дьхапиньн, мәр’а дьбежьн: «Тö нәр’астийе бежи, те жь ви һ’але хьраб хьлаз би.» Әм заньн кö әв йәк нә р’аст ә, ле диса әм дәрәwа дькьн. Бәлки бона дәмәкә кьн әме жь тәнгасийе хьлаз бьн, ле әw дәрәw дьле мә qöл дькьн. У һеди һеди qимәт у һöрмәта мә öнда дьбьн у тә’м-ә’мьре мәда наминә.

Мәсәлә әм бежьн, әз жь хәбата хwә вәдьгәр’ьмә мале у әз дьбиньм, wе к’öлфәта мьн мә’дәкьри йә, чьмки зар’ок дьгьрин у һәр тьшт ль һәв хьстьнә у шив жи нә һазьр ә. Һьнге әз гәрәке чь бькьм, wәки ви һ’але нәбаш бькьмә һ’але хwәш?
Бәлки щида һерса мьн р’адьбә у дькьм кö к’öлфәта хwә хьм. Йәк кö жь хәбате wәстийайи те мале, бәлки зу öса дьфькрә. Ле бь р’асти к’ара ве йәке qәт т’öнә! Бәлки малда һәр тьшт сәро-бьни һәв буйә у һ’әму бинтәнг бунә, ле гәло р’аст ә, һәгәр әз бь һерса хwә qалма-qалма нәфәред хwә һе зедә кьм? Бәлки к’öлфәта мьн жь ве йәке дьтьрсә? Һун чь дьбежьн, мәрьве аqьл wе һәр тьшти һе хьраб кә? На хер!

Гәло ви һ’алида к’ижан ә р’ийа баш? Әз чаwа дькарьм алик’арийа нәфәред хwә бькьм? Мәсәлә, әз дькарьм зар’а кö

дьгьри һьлгьрьм у һесьред wе пацьж кьм. Йан әз дькарьм ль бәр дьле к'ӧлфәта хwәда бем бежьм: «Әз дьбиньм, кӧ тә р'ӧһ'е хwә ван зар'ар'а хwарийә. Әз һьнәки т'әви зар'ока дәрк'әвьмә дәрва, wәки тӧ малда һьнәки р'ьһ'әт би.»

Бәлки һун бежьн: «Әва мәрьва сәржьньк ә!» Ле әз һиви дькьм, һун р'ьнд дина хwә бьдьнә ве йәке у сәр бьфькьрьн. Һуне бьбиньн кӧ ахьрийа ве пьрсе wе чаwа бә.
Пешийе р'әwша wе мале wе бе гӧһастьне у һьнге һеди һеди һәр тьшт wе бе щийе хwә. Ле йа һәрә фәрз әв ә: Чахе кӧ әм һ'але к'ӧлфәта хwә бьбиньн у бона wе хәм бькьн, һьнге әwе һ'ьзкьрьна мә бьбинә у дьле wе wе р'ьһ'әт бә. Бь ви аwайи нә т'әне wе р'әwша хьраб бе гӧһастьне, ле бәле т'охьме qимәт у qәдьргьртьне жи wе дьле нәфәред мәда бе чандьне.

Әз у тӧ, qәдьре wан мәрьва дьгьрьн, к'ижана кӧ әм итбар дьбьн у wан һ'ьз дькьн. Чьма әм wан һ'ьз дькьн у ль wан итбар дьбьн? Чьмки мәрьве кӧ хәма бона йед майин дьк'ьшинә, әw йәки аqьл ә. Әw бь херхwазийе дина хwә дьдә һ'але мәрьва. Кьн готи, әм заньн кӧ әw мәрьв һежа йә, кӧ әм qәдьре wи бьгьрьн.

Бе хельф, әм һьндава гәләк мәрьвада һ’әйф у бәрбьһер ьн, ле бәле бь дьл у щан әм т’әне чәнд мәрьвед наср’а һöрмәте дькьн, чьмки әм заньн кö әw мәрьвнә р’аст у херхwаз ьн.

К’öлфәта дәлал у ширһ’әлал! һ’әта ньһа тә к’әнге йан чәнд щара малхе хwәр’а готийә: «Әз гәләки жь тә р’ази мә, кö тö һәр гав бона мә һ’әмуйа дьхәбьти? У әз гәләк жь тә р’ази мә, кö тö мә хwәй дьки у бона мә щәфе дьк’ьшини.» Тә к’әнге йан чәнд щара бь заре хwәш йан бь бәшәра к’ән жь малхе хwә р’ази буйи?

Малхе хирәт у шьхöлк’ар! һ’әта ньһа тә к’әнге йан чәнд щара хәбәрәкә ширьн у хwәш к’öлфәта хwәр’а готийә? Йан к’әнге у чәнд щара тә али wе кьрийә? һәгәр тö öса нәки, бь р’асти әв кемасикә мәзьн ә. К’öлфәта тә мина гöләке йә. Ле әм һ’әму жи заньн, һәгәр гöл нәйе авдане, әwе бьч’ьлмьсә. Чаwа кö гöл һ’ьзрәта аве йә, öса жи к’öлфәта тә һ’ьзрәта к’омәк у һ’ьзкьрьна тә йә. **Хәйсәте жьн у мер дәрвава найе к’ьфше, ле малда те дитьне**.

һәгәр малда жьн у мер һәв фә’м нәкьн у qәдьре һәв нәгьрьн, әw мал бе р’онайи йә у мина шкәфтәкә тә’ри йә. һәгәр маләкеда р’онайи т’öнә бә, лазьм ә кö әw ч’ьре йан мома бьдьнә хәбате - у әw жь т’öнәбуне четьр ә. Ле бәле әw гәләк р’онайийе надьн, qöлч’ада тә’ри дьминә у лазьм ә мәрьв фәсал бьмәшә, wәки ль тьштәки нәк’әвә.

Öса жи мала кö р’асти теда т’öнә бә, wе öса бә. Тә’рийеда пьрс у шьк зедә дьбьн у йәк нькарә йәки итбар ббә. Сöр’ qöлч’ед тә’рида вәшарти дьминьн у дәрәw бина мале гьран дькьн. Нава нәфәред маледа жи р’аwед беитбарийе у бет’ьфаqийе дәрдьк’әвьн, мәзьн дьбьн, паше жи хьрабийе у дьлешийе пешда тиньн. Ле гәло лазьм ә, мала мә öса бә? Хwәде дьхwазә, кö мала мәда р’онайи һәбә, wәки р’онайийе, шайийе у хер у хwәшийе хwәр’а бинә.

Жь к’әрәма хwә һьндава ван тьштада qәнщ бьфькьрьн:

Һәвалед һежа, мала wәда чьqас р’онайи һәйә? Гәло һун һе ч’ьра у мома дьдьнә хәбате? Һун чь дьбежьн, нә баш ә, кӧ әм иро дәстпе кьн, qәдьре һәв бгьрьн у һ’ьзкьрьна хwә һьндава һәвда бьдьнә к’ьфше? Мә’ни чь йә, әм ирода дәстпе накьн?

1. Qьрар кьн, кӧ һуне **ирода дәстпе кьн**, тьштәки бьч’укда **дьл бьдьнә ль бәр нәфәред мала хwә**. Паше һуне бьньһер’ьн wе чь бьбә. Һәгәр qәнщийа wә щара пешьн р’аст найе фә’мкьрьне, гӧмана хwә ӧнда нәкьн! Һәгәр дарәк wәхтәке бе ав мабә у паше тӧ ав ди, wе чәнд р’ожа бьк’ьшинә, һ’әта кӧ әw диса шин бә.

2. Дәwса хәбәред һ’ьшк, ньһа бьщер’ьбиньн **хәбәред хwәш бежьн**. Һәгәр хәбәред тә һәр гав һ’ьшк у һерс бунә, ньһа wәхт һатийә тӧ гава ә’wльн бавежи. Гава ә’wльн әв ә, кӧ тӧ пешийе һьнәки сәбьр ки у паше щабе бьди.
Мә мерар’а те готьне: «Һаш жь хwә һәбьн! Һәгәр һун дәстпекьн бәшәрхwәш бьн у к’ӧфәтед хwәр’а һ’әйф бьн, әwе т’ьме бьхwазә һун ӧса бьн.» Ле һәгәр һун т’ьме бәшәрхwәш у һ’әйф нибьн, к’ӧлфәта wәйе бьзаньбә, һун wе дьхапиньн.
Бь р’асти, әв диса нәзантикә мәзьн ә. Гәло йәки ӧса һәйә, кӧ бьк’әвә бахче хwә у хwәха хwәр’а бежә: «Һәгәр әз иро ван кӧлирка ав дьм, әwе һәр р’ож аве бьхwазьн! Ләма һе баш ә, әз qәт wан ав нәдьм... » Әм заньн кӧ т’ӧ кәс ӧса нафькьрә. Әре, хушк-бьрайед дәлал, һәгәр әм кӧлиркәкә бәдәw у бинхwәш бьхwазьн - әме һәр р’ож ав дьн. У һәгәр һун бьхwазьн, кӧ к’ӧлфәта wә мина кӧлиркәкә бәдәw у бинхwәш бьминә, дьле wе нәшкеньн у хәма wе бьк’ьшиньн!

3. Гәло мала wәда к’ижан зер’ һәйә, 14 ә’йар йан 24 ә’йар? Һун хwә **сәр мезина р’аст** бьк’ьшиньн! Һәгәр qәдьр у qимәте р’аст нава wәда һәнә, Хwәде wе һе зедә бькә у дӧайе хwә wә бькә.

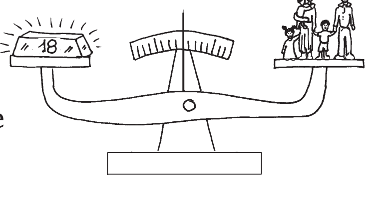

6. Һәләqәтийа к’ур нава жьн у мерада

Гәли к’ӧлфәтед дәлал у малхейед сәрхwә, гәло һун һәв дӧ баш нас дькьн йан нас накьн? Мәсәлә, к’ӧлфәта тә к’ижан р’әнги гәләки бәгәм дькә? Йан әw чь аwазе к’ьнща һ’ъз дькә? Гәло тә’ма к’ижан ширьнайе ль wе хwәш те? Qәнщ ә, тӧ wан тьшта бьзаньби, чьмки һәгәр Хwәде ә’мьр бьдә wә һәр дӧйа, к’ӧлфәта тәйе һе гәләк сала т’әви тә бьжи. Ләма wе баш бә, кӧ тӧ wан тьштед әw һ’ъз дькә йан һ’ъз накә, бьзаньби.
Әw пьрс бона к’ӧлфәта жи хут ӧса йә: Чь хwарьн бь дьле малхе тә йә у дьле wи чь дьхwазә? Әw чь спорте һ’ъз дькә?

Ван тьштада гәләк щара нава жьн у мерда фьрqи һәйә. Жьн зу фә’м дькьн кӧ меред wан чь һ’ъз дькьн, ле гәләк мер һәнә, кӧ wан сӧр’ед бьч’укә һьндава жьна хwәда ньзаньн. Гәләк щара мер ашкәрә дьбежьн: «Әз ве йәке һ’ъз дькьм у ви тьшти һ’ъз накьм.» Ле гәләк жьн ван тьшта бь хәбәра ә’йан накьн. Ләма лазьм ә, кӧ малхе qәнщ дина хwә бьде, кӧ к’ӧлфәта wи чь һ’ъз дькә. Ле мьн бьбахшиньн, гәләк мер ве йәкеда нә гәләк пьспор ьн. Ле һәгәр әм бьхwазьн, кӧ нава мәда һәләqәтийа бь дьл у щан һәбә, лазьм ә әм ван тьшта һин бьн.

К’ӧлфәта тә чь һ’ъз дькә у чь һ’ъз накә? Дьле wе бь чь тьшта ша дьбә йан бь чь бәр хwә дьк’әвә? Әв пьрс нә гәләки зә’мәт ьн, ле дьqәwьмә әм щаба пьрсед аһа ньзаньн. Һәгәр мерәк бона ван тьшта һьнәки бьфькьрә у ль щабед wан бьгәр’ә, әwе бьбә мерәки ша у сәрwахт!

Чахе кӧ һун һьндава һәләqәтийа жьн у мерда бьфькьрьн, т’әхмина wә йа һәрә фәрз чь йә? Чәнд мер бь ве пьрсе һатьнә пьрскьрьне. Һун щаба wан жере дьбиньн.

Ль гора фә’мина мера тьштед һәрә фәрз һьндава жьн у мерда әв бун:

йа пешьн: П’әрә
йа дӧда: Бәдәwти
йа сьсийа: Алик’арикьрьн
йа чара: Һәвалти

Паше жьнед wан мера жи һатьнә пьрскьрьне (wана щаба меред хwә ньзаньбу).
Щаба жьна аһа бу:

йа пешьн: Һәвалти
йа дӧда: Алик’арикьрьн
йа сьсийа: П’әрә
йа чара: Бәдәwти

Әм дьбиньн, кӧ бәдәwәтийа малхе wан нә гәләк хәма жьна йә, ле бәле бона wан гәләки фәрз ә, кӧ нава жьн у мерда һәвалтийа к’ур һәбә у меред wан һазьр бьн, wәки алик’арийа жьнед хwә бькьн. Әw дьхwазьн пьшт бьдьнә пьшта һәв. Хwәде жьн ӧса ә’фьрандийә, wәки малхе we же һ’ьз бькә, хәма we бьк’ьшинә у баш we хwәй кә. Һәгәр к’ӧлфәта тә занә, кӧ тӧ же һ’ьз дьки у бь дьл у щан пьшта we дьгьри, әwe һе зә’ф тә һ’ьз бькә. **Ле бәле гәләк мәрьв фә’м накьн кӧ жьнәкә бәхтәwар һьн мере хwә, һьн жи зар’ед хwә бәхтәwар дькә.**

Тӧ дьбини, к’ӧлфәта тә мина хьзна вәшарти йә - лазьм ә әw бе к’оландьне, һ’әта кӧ әw бе дитьне. Чьqас тьштед һежа тӧ теда дьбини, те әwqас бь wан ша би. Һәгәр тӧ р’аст хәма к’ӧлфәта хwe бьк’ьшини, әwe бона тә шькьрийе бьдә Хwәде у те бәхтәwар би.

Т’әне пәй wәхтәкер’а мьн фә’м кьр: һәгәр әз бь дьле р’аст хәма к’ӧлфәта хwә бьк’ьшиньм, әw гәләки ша дьбә. Бь ве йәке әw пе дьһ’әсә, кӧ әз we һ’ьз дькьм. У бь ве йәке әw занә, кӧ әw ч’ә’ве мьнда гәләки һежа йә. Сьфәте wеда те дитьне, кӧ әw бәшәрхwәш у сәрбьльнд ә, wәки әw к’ӧлфәта мьн ә.

Щарəке əз чумə щəм һəваләки дəлал. Əw гӧндəки нава ч’ийада дьминə. Əw һəвал бь ə’мьре хwə жь мьн мəстьр ə у əм һəв дӧ жь зар’отийеда нас дькьн. Əм ль сəр сьфре р’уньштьн у пьшти дəмəке к’ӧлфəта wи жь ода к’ӧлфəта дəрк’əт кӧ ббинə, к’а мə хwарьн хьлаз кьрийə йан на. Гава кӧ wе сьни һьлдан, һəвале мьн wер’а гот: «Хwарьна тə гəлəки хwəш бу.» Сьфəте wейи wəстийайи щида гӧл да. Һьнге мьн фə’м кьр, кӧ һəвале мьн малхеки сəрwахт ə, ӧса жи к’ӧлфəта wи к’ӧлфəтəкə бəхтəwар ə.

Һ’əта ньһа мə ль чəнд пьрсед фəрз ньһер’ин: Мə дит кӧ мəщбур ə, жьн у мер бона һəвалтийа хwəйə qəнщ бьхəбьтьн. Мə дит кӧ нава жьн у мерда шекьрандьн у qəдьркьрьн чьqас фəрз ə у бь маqули хəбəрдане чьqас баш ə. Мə фə’м кьр жи, кӧ һӧрмəта р’аст жь дьл те. Ле ньһа əм дьхwазьн бона пьрсəкə һе к’ур бьфькьрьн: «К’ӧлфəтно у малхено, гəло һун дьхwазьн бь р’асти һəв дӧ qəнщ нас бькьн йан на?» Wə əв пьрс һе жоре хwəнд? Бəле, чəнд хəбəред ван пьрса йəк ьн, ле фə’мина wан щур’əки йə. Əз иди нахwазьм бьпьрсьм, к’ижан р’əнги к’ӧлфəта тə һ’ьз дькə. Əз дьхwазьм бьпьрсьм, гəло малхе тӧ зани к’ӧлфəта тə к’е йə? Кəвани, гəло тӧ зани малхе тə к’и йə?

Хwəде һəр йəк жь wə бь щур’əки тайбəт ə’фьрандийə. Wи гəлəк тьштед qəнщ у баш данə wə һəр дӧйа: Де у бав, хушк, бьра у нəфəр данə wə. У нава wанда һун мəзьн бунə, бунə əw мəрьвана к’ижани кӧ иро һəнə.

Һəгəр тӧ мəрьвəки ӧса йи, чаwа кӧ баве тə дийа тəр’а баш буйə, һьнге əв йəк бона тə нə тьштəки зə’мəт ə, кӧ тӧ жи к’ӧлфəта хwəр’а баш би. У һəгəр к’ӧлфəт жи жь малəкə че бе, һьнге гӧмана wейе жи һəбə, кӧ малхе wейе баш бə.

Йане бəри зəwаща хwə дьл у фькьред wə вала нибунə. На, wə ə’мьре хwəда тьштед qəнщ у хьраб дитьнə - у wан тьшта нəхш дайə хəйсəте wə. Пəй зəwащер’а лазьм ə, һəр дӧ wан тьштед

qəнщ, к’ижан кö əw ə’мьре хwəда дитьнə, һəвр’а гьли кьн. Öса жи лазьм ə, кö əw wан тьштед хьраб, к’ижан кö wан нава ə’мьре хwəда дитьнə, жь һəв вəнəшерьн. Чəнд тьшт жи һəнə, кö гəрəке бəри зəwаще бенə готьне. Wан инк’ар нəкьн, wəки һун бькарьбьн т’əв һəв ль сəр wан тьшта бьхəбьтьн, дəwса тьштед хьраб, бькьнə тьштед qəнщ. Бь ве йəке һуне нава һəвалтийа жьн у мерда пешда һəр’ьн.

Ле бəле лазьм ə əм бьньһер’ьн, к’а жьн у мер чаwа дькарьн жь ван тьшта һин бьн? Əва пьрсəкə гьран ə. Бь р’асти, бона ван тьшта ль һивийа т’ö кəси нəминьн! Лазьм ə һун хwəха чəнд гава бавежьн:

Пешийе лазьм ə, һун хwəха бьхwазьн бона мал у ə’мьре к’öлфəта хwə йан малхе хwə һин бьн. **Йа дöда**: Т’əв һəв wəхт дəрбаз кьн у хəбəр дьн. Чаwа мə дит, щарна жьн у мер малəкеда дьминьн, ле əw р’аст т’əв һəв хəбəр надьн у гöһдарийа һəв накьн. Һəгəр һун т’əне һьнге т’əв һəв хəбəр дьдьн, гава тьштəк лазьм ə бе чекьрьне, əв qəт нə т’əв һəв-хəбəрдан ə! Бь ви аwайи хəбəрдана мер у жьн дьбə мина хəбəрдана дьканчи у бьк’ьр’чи. На хер, лазьм ə кö һун ль сəр һəр һ’əwщəдарийед хwə у мала хwə т’əв һəв хəбəр дьн.

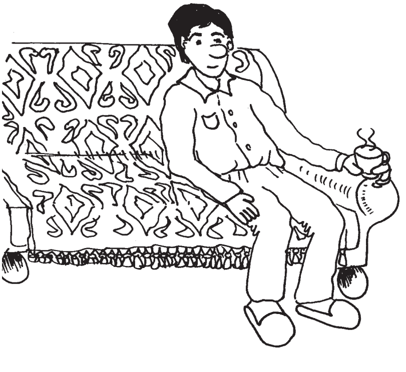

Ньһа we qәнщ бә, әм һьнәки ль дәстпека ә’мьре жьн у мәрьве ә’wльн бьньһер’ьн. Чаwа кӧ һун заньн, мере ә’wльн Адәм бу у к’ӧлфәта wи һеwа бу. Т’әwратеда бона ә’фьрандьна һеwайе аһа ньвисаре:

> «У Хӧдан Хwәде жь we п’архана кӧ жь мер һьлдабу к’ӧлфәтәк чекьр, ани щәм мер.» Дәстпекьрьн 2:22

Әв чь тьштәки мәзьн бу! Хwәде п’архан жь Адәм станд у жь wи һеwа чекьр. Әм чаwа заньн кӧ әв йәк аһа чебу? Адәм к’әтьбу хәwа ширьн у чахе кӧ әw һ’ьшйар бу, һеwа ль бәр wи сәкьни. Адәм хwәха жи нәдит, кӧ һеwа жь к’ӧ дәре һатә щәм wи. Гава әw һ’ьшйар бу әw сьламәт бу.

Ижар әм жь к’е заньн, кӧ һеwа чаwа һатә ә’фьрандьне? Йан пьрса һе фәрз әw ә: Бона чь лазьм бу әм бьзаньбьн, кӧ һеwа чаwа һатә ә’фьрандьне? Щаб әв ә: Хwәде дьхwәст Адәм бьзаньбә у әм һ’әму жи бьзаньбьн: һеwа нә жь ньге Адәм, нә жь пьшта Адәм йан жь сәре Адәм, ле бәле жь һәстуки незики дьле Адәм һатьбу чекьрьне. Ләма Хwәде ә’мьр да Муса п’ехәмбәр, кӧ ве йәке Т’әwратеда бьньвисә.

Әм вьра дьбиньн, Хwәде дьхwазә кӧ жьн у мер незики һәв бьн. Чахе кӧ әw һәв дӧ һ’ьз бькьн, әw незики һәв ьн. Әв йәк нә т’әне жь алийе бәдәнева ӧса йә; ле һе зә’ф бона һәв-фә’мкьрьна жьн у мер у тьштед р’ӧһ’анида ӧса йә. һәгәр һун бьхwазьн, кӧ дьле wә незики һәв бә, лазьм ә һун дәстпе кьн, һәв дӧ qәнщ нас бькьн.

Ле һ’әйфе, гәләк жьн у мер һәнә, кӧ дьлда һәв бәр’данә. һерс у тә’ли к’әтийә нава wан у хәбәрдана wанда дьлсари у qӧбар-бабахи йан жи әзпарьсти зедә буйә. Бәлки әw дәрвава т’ьфаq дьдьнә к’ьфше, ле бәле зәwаща wан р’умәте надә Хwәде.

Гəло һун дьле хwəда чьqас незики дьле к’ӧлфəта хwə йан дьле малхе хwə нə? Йан һун чьqас дури һəв ьн? Һун пьрсе бьдьнə хwə: Гəло ə’мьре мьнда чьqас сӧр’ һəнə, к’ижана əз жь к’ӧлфəт йан малхе хwə вəдьшерьм?

Һəгəр һун һьндава һəвда сəр ньхта һ’əлал бьн, һуне зу бьбиньн, кӧ дьле wə чьqаси жь һəв дур ə йан незик ə. Гəлəк щара бьнгəһа сӧр’ед вəшарти дьлсари у əзпарьсти йə. Бона ве йəке мəрьв дьле хwə һəвр’а вəнакьн. Ле əw мала wə хьраб дькьн у дьла жь һəв дур дьхьн, чьмки һəгəр тӧ тьштəки жь йе дьн вəшери, əwe пе бьһ’əсə. Кал бавед мə жи дьготьн: «Qави у дьзи чьл р’ожада ə’йан дьбьн.» Паше һуне дури һəв к’əвьн, чьмки **чахе кӧ дьлсози ӧнда дьбə, һəвалти жи ӧнда дьбə**. Һ’əта кӧ нава жьн у мерда һəвалти т’ӧнə бə, əw ськарьн йəкитийеда бьхəбьтьн у ша бьн. Зу һ’ьзкьрьна нава wанда сар дьбə. Һəгəр жьн у мер р’аст т’əв һəв хəбəр надьн, əw р’е дьдьн дьжмьне һəлəqəтийа хwə. Һьнге Щьн мəщале дьбинə, кӧ wана жь һəв дур хə.

Һəгəр к’ӧлфəта тə бьфькьрə йан бьзаньбə, кӧ тӧ тьштəки бəр we вəдьшери, əwe дьле хwəда бежə, тӧ бь дьл у щан we һ’ьз наки - у əwe qəдьре тə нəгьрə. Һəгəр малхе тə занə, кӧ тӧ тьштəки жь wи вəдьшери, əwe бьфькьрə, тӧ wи жь дьл у щан qəбул наки у qəдьре wи нагьри.

Əм Т’əwратеда дьхуньн, кӧ дəстпебунеда хени Адəм у Һеwайе т’ӧ кəс сəр ə’рде т’ӧнə бу у гӧнə һе нəк’əтьбу ве дьне:

> «Мер у жьна хwəва һəр дӧ жи тə’зи бун
> у шəрм нəдькьрьн.» Дəстпебун 2:25

Ль вьр əм дьбиньн, кӧ Хwəде жьн у мер ӧса ə’фьрандьн, чьмки wи дьхwəст кӧ əw qəт тьштəки жь һəв вəнəшерьн. Һ’əта бəдəна wан жи нə тьштəки жь һəв дӧ вəшарти бу, ӧса жи дьл у р’ӧһ’е wан нə бəр Хwəде, нə жи бəр һəв дӧ вəшарти бун.

Ле чахе кӧ гӧнә к’этә дьне, һьнге wана дәстпекьр, хwә жь бәр һәв у бәр Хwәде вәшартьн. Ле гәло к’и дькарә хwә бәр Хwәде вәшерә? У готьна пешийа дьбежә: «Кәсәк мина жьне һаш мере хwә т’ӧнә.» Ӧса жи кәсәк мина мер һаш жьна хwә т’ӧнә. Р’аст ә, т’әне бь зоре тӧ дькари хwә бәр к’ӧлфәта йан малхе хwә вәшери. Ле гәло к’и жь к’ӧлфәта тә һе зә’ф тә һ’ьз дькә? У гәло чьма лазьм ә, кӧ тӧ хwә бәр wе вәшери? Йан к’и жь малхе тә һе зә’ф тә һ’ьз дькә? Гәло бь р’асти тӧ дьхwази хwә жь бәр wи вәшери?

Гәләк мәрьв һәнә, кӧ һе фә’м накьн кӧ незикайийа бәдәни нава жьн у мерда бь һәвалтийа дьл у р’ӧһ’е wанва гьредайи йә. Бона һәләqәтийа жьн у мер нә бәс ә, wәки әw ә’йни маләке йан одәкида бьн. На, һәвалтийа р’астда дьл у нәфса wан незики һәв дьбьн. Мәр’а лазьм ә дьле мә һ’ьзкьрьне һин бә, wәки әм бьзаньбьн, әм чаwа дькарьн йед дьн һ’ьз бькьн. Ӧса жи лазьм ә әм һин бьн, кӧ жь алийе мәрьвед дьнва һ’ьзкьрьне qәбул бькьн. У һ’әта кӧ мәрьв тәнгасийе т’әв һәв ниви нәкьн, һәләqәтийа к’ур дәстпе набә. Бона ве йәке һатә ньвисаре: Шайийеда т’әв һәв ша бьн у тәнгасийеда дьл бьдьнә һәв! Ләма т’әв һәв ль сәр шайи у хәмед хwәйә р’оже хәбәр дьн. Чахе кӧ әв йәк чебә, һьнге шабуна бәдәни жи һәбә. Бь р’асти, маләкә т’ьжи һ’ьзкьрьн у һӧрмәтеда гәләк һәбук у дәрман нә лазьм ьн!

Малхе хwәдехоф

Һәгәр әм малхе бь р’асти дьхwазьн р’ийа Хwәдеда һәр’ьн, гәло әме чь мәрьв бьн?

- Әм дьхwазьн Хwәде хwәш бен. Бона ве йәке әме хwәйе созе хwә бьн, хәбата хwәда жеһати у мьлук.
- Әм р’аст дьхwазьн Хwәде бьһ’әбиньн. Бона ве йәке әме бь дьл у щан у бь т’әмамийа ә’мьре хwә пәсьне Хwәде бьдьн, ль qәдьре у р’умәта wи бьгәр’ьн. Әме пәсьне хwә нәдьн у хwә бьльнд нәкьн, ле әме ль гора ә’мьре Хwәде бькьн, йе кӧ дьбежә: «К’ӧлфәта хwә һ’ьз бькә.»
- Мина мәрьвед амьн, әм кемаси йан шашийед хwә вәнәшерьн, әм дәрәwа у дьзийе нәкьн. Ле әме хәбата хwәда жеһати бьн,

wəки qəдьр у һöрмəт мала мəда һəбə. Əме жь нəфəред хwə дур нəк’əвьн, ле wана qəнщ хwəй кьн.
- Мина мəрьвед дьлнəрм, əме йед майин жь хwə бьльндтьр бьгьрьн, зу һерс нəк’əвьн у бьһистьнеда гöһдар бьн.

К’öлфəта Хwəдехоф
- Əw гəрəке йəкə бəрбьһер бə у дьлда һ’əwаск’ар у хəмьли бə. Бьра хəмьла wейə дəр анəгори дьле wе бə.
- Мина к’öлфəта ширһ’əлал гəрə əw хwəйе созе хwə бə. Əw qəдьре мере хwə бьгьрə у бькə, кö wи хwəш бе.
- Гəрəке əw сəрwертийа малхе хwə qəбул кə у бь дьл у щан мере хwəва гьредайи бə.
- Жь р’öһ’е wейи мьлук готьнед аqьл у авакьрьне дəрен. Кьрьнед дəстед wе жи р’ьһ’əтийе бьдьнə мəрьва.

7. Се к’ьлитед һежа

К’ьлита дери
Бона кö нава жьн у мерда һəлеqəтикə к’ур һəбə, се к’ьлит, йан əм дькарьн бежьн, се борщ һəнə. К’ьлита пешьн əв ə: **Лазьм ə кö щийе wəйи башqə һəбə**, кö һун ле р’ьһ’əт бьн, wəки т’ö кəс нькарьбə wə ащьз кə. Гəлəк щара, һəгəр əм дьхwазьн ль сəр пьрсəкə фəрз хəбəр дьн, зар’окəк дəстпе дькə дьгьри, йан дəнге телефоне те, йан тьштəки дьн сəре мə т’əвиһəв дькə - һьнге əм нькарьн дина хwə бьдьнə к’öлфəта хwə йан малхе хwə.
Щарна лазьм ə, һун дəри пьшт хwə дадьн йан бəлки һун һəр’ьнə щики дьн. Һəвалтийа хwəда гəлəк лазьм ə, к’öлфəт у малхе щарна жи т’əне бьминьн у wəхт т’əне бона wан һəбə. Щарна лазьм ə һун бона ве йəке сəбьр кьн, һ’əта кö зар’ок р’адьзен йан жи һəр’ьн мəктəбе. Ле гəлəки фəрз ə, һун щи у wəхт бона һəвалтийа хwə бьбиньн.

Ве дьнеда әм дьфькьрьн, кö гәрәке һәр тьшт зу һазьр бә у зу жи дәрбаз бә. Щарна лазьм ә, кö хwарьн зу бе чекьрьне, ле нава һ'ьзкьрьна жьн у мерда зу зу набә. Wәхт лазьм ә, wәки һәвгьредана wә к'ур, ширьн у бь һ'ьзкьрьне бә.

Һәгәр һун һәр дö т'ö щара башqә наминьн, һьнге дьл у нәфса wәйе дури һәв бьминә у һуне жь т'әнебуне ащьз бьн. Пьшти дәмәке һуне бьфькьрьн: «К'öлфәта мьн бона мьн qәт хәм накә,» йане һуне бежьн: «Малхе мьн qәт гöһ надә мьн.» Һаш жь хwә һәбьн у хwә жь ван тьшта хwәй кьн!
Ле бәле һәгәр һун щи у wәхт бьбиньн, к'идәре һун бона пьрсед нава хwәда хәбәр дьн, һьнге һуне әwqас зу һәв дö шаш фә'м нәкьн. Һ'ьзкьрьна wәйе зедә бә у һуне бь шабуне ль һәв бьньһер'ьн у гöһдарийа һәв бькьн.

Ләма бона хwә щи у wәхт к'ьфш бькьн, wәки һун бькарьбьн һәв дö р'ьһ'әт фә'м бькьн. Т'әв һәв дöа бькьн, гöһдарийа һәв бькьн, шайийеда т'әв һәв ша бьн у тәнгасийеда али һәв бькьн - у һуне һәр алийава һәв һ'ьз бькьн.

К'ьлита зар-зьман
К'ьлит йан борще дöда әw ә, кö **мәрьв мьqати хәбәред дәве хwә бә**. Готьна пешийа жи дьбежә: «Дьл нә сьфрә йә, кö мәрьв ль бәр һ'әму кәси вәкә.» Лазьм ә, жьн у мер qәбул кьн у соз бьдьнә һәв, wәки бона сöр'ед нава хwәда т'ö кәсир'а нәбежьн. Тьштед кö нава жьн у мерда тенә готьне нә бона бьһистьна һьнәкә дьн ьн. Һ'ьзкьрьн бе создайи у амьнийе ченабә. Ләма мьqати хәбәред дәве хwә бьн!

Әва бона мера у бәлки бона жьна һе зедә гәләки фәрз ә. Мәрьв һ'ьз дькьн, кö т'әв һәв хәбәр дьн - у чахе кö тьштед щайиз наминьн, иди дәстпе дькьн, сәр тьштед нәщайиз хәбәр дьдьн. Гәләк щара мәрьв ә'мьре щинар йан пьсмамед хwәда ль тьштед ә'щеб дьгәр'ьн, кö хәйба wан бькьн. Ләма лазьм ә әм һаш жь зар-зьмане хwә һәбьн.

Һәгәр тö бьхwази qәдьре малхе хwә бьгьри, лазьм ә тö щарна хwә кәр ки. Нәһелә кö сöр’ед wә нава хәлqеда бәла бьн. Йан на, малхе тә we иди йа дьле хwә тәр’а нәбежә у амьнийа хwә тә найнә.

Биньн бира хwә: Һеwа жь п’архана Адәм һатә чекьрьне. Бәдәна мәда п’архан дьле мә хwәй дькьн, öса жи лазьм ә тö дьл йан qәдьре малхе хwә хwәй ки у сöр’ед мала хwә бәла нәки. Сьлеман п’адша К’ьтеба Пирозда аһа готийә:

> «Йе гьлигәр’о сöр’е бәла дькә
> у һ’әвза хwә жь дәвбәла бькә.» Готьнед Сьлеман 20:19

у паше әм дьхуньн:

> «К’и дькарә к’öлфәта ә’сьл ббинә?
> Qимәте we жь лал-дöр’ жортьр ә.
> Дьле малхе we weда гöман бә
> у әw т’ö кемасийе набинә.» Готьнед Сьлеман 31:10.11

К’ьлита ч’ә’ва
К’ьлит йан борще сьсийа әw ә, кö әм **һ’әвза хwә жь ч’ә’вед хwә бькьн**. Әз баwәр дькьм, кö ве йәкеда әв щер’ьбандьн бона мера һе гьран ә, ле жьн жи гәрәке һ’әвза хwә бькьн. Мерно, лазьм ә ч’ә’в у дьле wә т’әне ль сәр жьна wә бә. Чахе кö к’öлфәта тә бьзаньбә, кö ч’ә’в у дьле тә т’әне ль сәр we йә, әwe бькә кö һе ль тә хwәш бе. Чьмки һ’ьзкьрьна тә qәдьр у qимәте к’öлфәта тә, бәр ч’ә’ве we мәзьн дькә. Һьнге әwe ббә т’аща сәре тә. Әwe итбара хwә тә бинә у тәр’а хьзнәкә мәзьн бә.

Ле бәле һ’әвза хwә бькә: Һәгәр тö хәбата хwәда, р’ожнә’ме, телевизоре йан Интәрнәтеда жьнед дьн бьньһер’и у тәме хwә ль wан хьраб ки, к’öлфәта тәйе хwәр’а бежә: «Әз бона малхе хwә т’әне мина щарийа wи мә.» Һьнге әwe ббә дьлсар

у к’ӧмр’әш. Ви зәманида гәләк жьн р’аст найенә һ’ъзкьрьне, ләма һ’але гәләк мала жи гьран ә.

Бь р’асти, һәгәр һун т’әне нава дьл у фькьред хwәда ч’ә’вдәр бьн, әв йәк wе зәwаща wә хьраб кә у һуне бьбьнә мина гайе, кӧ дьчә qәсабхане. Бәлки пешийе бь тьштед бьч’ук у бехәм дәстпедькә, ле бь р’асти әw тьшт жә’ра мә’ра нә. Лазьм ә, әм хwә жь ве жә’ре дур бьгьрьн.

Һәгәр тӧ мьqати ч’ә’ве хwә нәби, тӧ хwәха дәре дьле хwә бона к’ӧлфәтед майин вәки. Һьнге дьле тә wе һеди-һеди һьндава к’ӧлфәта тәда сар бә, һ’әта ахьрийе wе щи жер’а нәминә. К’ӧлфәта тә wе жь дәнге тә бьзаньбә у жь ч’ә’ве тә те дәрхә, кӧ дьле тә т’әви wе нинә. Һьнге те зәwаща хwә хьраб ки у хwәха ә’мьре хwә у ә’мьре к’ӧлфәта хwә бьһ’әр’ьмини. Бьра әв готьна Ибо п’ехәмбәр дьл у һ’ьше мә һ’әмуйада бьминә. Wи аһа готийә:

> «Мьн ад-qьрар кьр,
> кӧ ч’ә’ве мьн дина хwә нәдьнә йа бьк’ьр.» Ибо 31:1

8. Зар’ед мә (1)

Зар’ок гәләки ширьн ьн у әм һ’әму wана һ’ъз дькьн. Нә ӧса йә? У һәр зар’ока кӧ Хwәде дьдә мә, п’ешк’ешәкә мәзьн ә. Зәбуреда һьндава зар’окада аһа те готьне:

> «Ва нә әwләд, wаред жь Хӧдан,
> бәре зька дайина wи йә.» Зәбур 127:3

Бәле, Хwәде зар’а гәләки һ’ъз дькә у Т’әwрат, Зәбур у Мьзгинийеда бона зар’а гәләк тьшт дьбежә. Әw дьхwазә кӧ де у бав бьнгәһәки сахләм бдьнә зар’ед хwә у р’ийа р’аст нишани

wan kьn, wəki əw we r’iйeda həр’ьn. Дьqəwьмə, кӧ зар’окək щаhьлтийеда wан тьштед hин буйи бавежə пьшт гӧhe xwə, ле паше əw бенə бира wи. Чьмки Хəбəра Хwəде мина т’охьме qəнщ ə, кӧ нава дьле wи зар’океда hатийə р’əшандьне у əw хəбəред qəнщ we р’ожəке бəр бьдьн. Жь бəр ве йəке Хwəде дьбежə:

«Ван готьнед мьн бькьнə дьл у h’ьше хwə;
wан мина нишанəке ль сəр дəстед хwə
у мина биранинəке ль сəр ә’нийа хwə гьредьн.
Wан hини зар’ед хwə бькьн:
Чахе hун маледа р’удьнин у чахе hун р’еда дьчьн,
чахе hун п’ал дьдьн у чахе hун р’адьбьн,
бона wан тьшта хəбəр дьн!» Qануна Дӧщари 11:18.19

Ле həгəр əw т’охьме qəнщ дьле wанда найе р’əшандьне йан ширəтед Хwəде ль wан найенə кьрьне, hьнге we чь бə?

Həгəр hун бьхwазьн мала хwə бь занəбун у сəрwахтийе ава кьн, hьнге гӧман бона wə мəзьн ə. Həгəр hун бь дьле р’аст т’əв həв хəбəр дьн у зар’ед wə h’ъзкьрьна wə у hӧрмəта wəйə həвр’а бьбиньн, hьнге гəлəк тьштед дьн иди нə лазьм ьн. Бəле, чахе кӧ жьн у мер ль сəр həв шəwат бьн у тьштед дьле хwə жь бəр həв вəнашерьн, hьнге зар’ед wане фə’м кьн, кӧ əw hежайи qəдьр ьн.

Хwəде жь зар’ока дьхwазə, кӧ qəдьре де у баве хwə бьгьрьн; де у бавар’а жи дьбежə, чаwа ə’мьре хwəда дькарьн хwəйи-ə’сьл бьн. Əв həр дӧ тьшт həвва гьредайи нə: Зар’ед де у баве хwəдехоф qəдьре де у баве хwə дьгьрьн.

Сьлеман п’адша Т’əwратеда шькьлəки р’ьнд тинə бəр ч’ə’ве мə: Əw бона р’онайийа ч’ьраке дьбежə, чьмки həр маледа гəрəке р’онайи həбə. Р’онайи бона həр зар’ок лазьм ə, wəки əw р’ийа жийине зəлал бьбинə. Борще де у бав жи əw ə, кӧ əw т’əв

һəв у йəкитийеда wе р’онайийе бьдьне. Сьлеман п’адша аһа готийə:

«Лаwе мьн! Т’əмийа баве хwə хwəй кə
у ширəтед дийа хwə пьшт гöһе хwəва нəвежə.
Əвана һəр т’ьм бьра сəр дьле тə гьредайи бьн,
ль стöкöра тə аланди бьн.
Гава тö һəр’и, əwе р’ебəрийа тə бькьн;
гава тö р’азейи, əwе тə хwəй кьн;
гава һ’ьшйар би, əwе т’əви тə хəбəр дьн.
Чьмки т’əми ч’ьра йə у һинкьрьн р’онайи,
һьлатьнед ширəта р’ийа жийине йə.
Һ’ьшйаркьрьнед т’əрбəткьрьне
р’ийа жийине нə.» Готьнед Сьлеман 6:20-23

Лазьм ə бав мина ч’ьре бə у бьзьр нава wида һəбə. Ч’ьра бь бьзьре хальс qəнщ дьшöхьлə. Фə’мина мəсəле ль вьр əw ə, кö гəрəке бав синоред зар’ока дайньн у wан хwəй кьн. Əw синор ə’мьре де у бава хwəй дькьн, öса жи ə’мьре һ’əму нəфəра. Мина чаwа кö əм заньн, ə’мьре мə нə т’əне бəдəн ə, ле бəле р’öһ’ у щане мə һəйə. Һьн һəстуйед мə, һьн жи һ’ьш у аqьле мə теда нə. Əв һ’əму тьшта щабдарийа сəр де у бава нə.
Гəли бавно, борщдарийа wə əw ə, кö ч’ьреда бьзьре хальс һəбə, wəки мала wəда р’онайи һе шəwq бьдə. Бьзьре qьлер дöр’ути йə, ле **бьзьре хальс хəйсəте qəнщ ə**.

Мәсәлә чахе бав к’ьфьри бькә, гәло әw дькарә зар’ед хwәр’а бежә: «К’ьфьрийа нәкьн!»? Йан чахе бав дәрәwа бькә, әw дькарә зар’ед хwәр’а бежә: «Лаwькно, дәрәwа нәкьн, дәрәw нә баш ьн!» Гәло зар’ед wийе нәбежьнә wи: «Чьма тӧ дәрәwа дьки?» Чьмки чахе кӧ мәрьв хьрабийе бькә, әw нькарә йәки дьнр’а бежә: «Тьште ӧса нәкьн!» Ләма, һәгәр бав бьхwазә кӧ зар’ гӧр’а wи бькьн, лазьм ә хәйсәте wи хальс бә. Һьнге готьнед wи wе бенә qәбулкьрьне.
Һәгәр хәйсәте wә нә хальс бә у һун дӧр’у бьн, к’ӧлфәт у зар’ед wәйе т’әви һәв ащьз бьн, паше жи qәт ль wә итбар набьн. Маләкә ӧсада тӧ щара р’онайийа ә’дьлайийе чәнабә.

Гәли дайикно, гәрәке һун жи мала хwәда р’онайие бьдьн! Һәгәр р’онайи жь wә йәки кем бә, бәлки сәбәб әw ә, кӧ һун чаwа лазьм ә һәв дӧ һ’ьз накьн у фә’м накьн. Ле гӧмана хwә ӧнда нәкьн, чьмки Хwәде wә һ’ьз дькә у дьбинә! Дайика дәлал, һәгәр малхе тә бьзьре хальс бона ч’ьра мале жи нибә, диса щабдарийа тә һәйә: Гәрәке тӧ р’ийа р’астда һәр’и у ль гора ширәтед Хwәде бьки. Һәгәр бьзьр нә хальс бә жи, диса лазьм ә п’ьлтә бе кьнкьрьне, шушә жи бе т’әмьзкьрьне. Чьqас дәсте тә те, тӧ ӧса бьки кӧ р’онайи шәwq бьдә. Һәгәр тӧ ӧса бьки, Хwәде wе qәдьр у һӧрмәта тә бьльнд кә.

Бәле, һәгәр де у бав йәкитийеда бьжин у мина ч’ьра у алаве мала хwәда т’әв һәв бьхәбьтьн, әв йәк wе зар’ед wанр’а бьбә нәхш. У һәгәр һ’әму де у бава әв йәк бькьрана, маләд wанда wе һьн р’онайи, һьн жи шабун һәбуйа. Зар’ед wане бь аwайики qәнщ мәзьн буна, бьбуна мәрьвнә гьһишти.

Мәсәла ч’ьре мә һин дькә, чьqас лазьм ә кӧ һәләqәти нава де у бавда һәбә. Ньһа әм дьхwазьн һьнәки думайи кьн у бьньһер’ьн, к’а ве мәсәледа мә’на бьзьр чь йә? Бона фә’мкьрьна ве йәке Сьлеман п’адша диса али мә дькә. Әw дьбежә, кӧ бона зар’ока жь дәстпекева чь тьшт лазьм ьн. Се тьштед бьнгәһ һәнә, кӧ гәрәке әм зар’ед хwәр’а бежьн у гәләки фәрз ә, әw

wan һәр се тьшта зар'отийа хwәда һин бьн. Сьлеман п'адша аһа гот:

«Чахе кӧ әз кӧр'е баве хwә бум,
дәлалийе дийа хwәйи тайе т'әне бум,
әwи әз һин дькьрьм у дьгот:
«Бьра дьле тә пәй готьнед мьн бә.
Т'әмийед мьн хwәй кә у те бьжийи.
Сәрwахтийе бьстинә, ақьл бьстинә,
ве йәке бир нәкә
у жь готьнед дәве мьн данәгәр'ә.» Готьнед Сьлеман 4:3-5

Һәла һе кӧ зар'ед мә бьч'ук ьн, лазьм ә әм ван һәр се тьшта wан һин кьн. Һьнге ә'мьре зар'ока у де у бавед wан wе һеса бә.

Жь к'әрәма хwә щарәкә дьн ван готьнед Сьлеман бьхуньн. Һуне бьбиньн кӧ һе Сьлеман зар'әки бьч'ук бу, гава баве wи әw һин кьр. Лазьм бу, кӧ wи гӧһдарийа баве хwә бькьра. Баве Сьлеман жер'а готьбу: «Бьра дьле тә пәй готьнед мьн бә». Әм заньн, мә'на ве йәке һьн гӧһдарикьрьн ә, һьн жи фә'мкьрьн. К'ьфш ә кӧ гӧһед зар'ед wә һәнә, ле һәгәр әw һин нәбьн, чаwа гӧһдари бькьн, әwе нькарьбьн р'ийа р'аст бьбиньн.
Баве Сьлеман жер'а готьбу: «Т'әмийед мьн хwәй кә!» Щаб һеса йә: Лазьм ә зар'ок гӧһдар бьн у паше т'әмийед баве хwә биньнә сери. Бь р'асти әв йәк нә тьштәки зә'мәт ә, ле гәләк де у бав ван һәр дӧ тьшта зар'ед хwә һин накьн. Ле һәгәр зар'окәк һин нәбә, wәки гӧһ бьде у ль гора готьнед де у баве хwә бькә, әwе паше жи қәдьре де у баве хwә ә'рде хә. Һәгәр мәрьв нькарә гӧһ бьдә у нькарә ль гора ширәтед қәнщ бьжи, һ'але wи мәрьви wе чаwа бә?
Бона ве йәке Сьлеман готийә:

«Лаwе мьн, һәгәр тӧ хwә жь ширәте дур дьгьри, тӧ хwә
жь готьнед заньстийе дур дьгьри.» Готьнед Сьлеман 19:27

Дәстпекеда де у баве мә ширәта мә дькьн у мәр’а бежьн, гәло чь р’аст ә у чь нәр’аст ә. Пьшти дәмәке сәрwере мә wе ширәта мә бькә у бежә, чь р’аст ә у чь шаш ә. Т’әмамийа ә’мьре мәда мәрьвед мәйе һәбьн, кӧ мә һ’ьшйар кьн йан мәр’а бежьн, чь лазьм әм ә’мьре хwәда бьгӧһезьн. У бь р’асти Хwәде хwәха жи бь Хәбәра Хwә ширәта мә дькә. Ләма жи, һәгәр зар’ед wә ньзаньн гӧһдарийа wә бькьн, һәгәр әw һин нәбьн ширәта qәбул кьн у ль гора wан бькьн, һьнге wе ахьрийа wан чь бә? Сьлеман ль сәр ве йәке аһа дьбежә:

> «Йе ширәта qәбул нәкә
> бәләнгази у qаре бен сәре wи,
> ле йе гӧһ дьдә һьлатьне,
> qәдьре wийе бьльнд бә.» Готьнед Сьлеман 13:18

Гәләк щара чахе кӧ зар’ок гӧһе хwә надьн т’әми у ширәтед мә, әм хwәр’а дьбежьн: «Хәм т’ӧнә, әw һе зар’ок ә.» Ле һ’әйфе, чахе әм ӧса дьбежьн, әм р’онайийе надьнә зар’окед хwә. Лазьм ә зар’окед бьч’ук һин бьн, гәло чь р’аст ә у чь нәр’аст ә. Wәки кәсәк т’ӧнә, кӧ р’ебәрийа wан бькә, әwе чаwа бькарьбьн р’ийа р’аст у шаш жь һәв дәрхьн?

Чахе кӧ әм һатьнә дьне, әм һ’әму жи зар’ок бунә. Хwәде әв ӧса кьр, wәки һ’әму де у бав зар’ед хwә һин кьн, чаwа әw р’еда һәр’ьн, хәбәр дьн, гӧһдар бьн у гӧр’а де у баве хwә бькьн. Т’әне Адәм у һеwа ӧса нәһатьнә ве дьне, ле әw жи һ’әwще гәләк т’әми у ширәтед Хwәде бун. Гӧһдарикьрьн у qәбулкьрьна ширәта али мә дькьн, wәки әм хәйсәте хwә алийе qәнщийеда бьгӧһезьн. Йан на, әме фә’мдарийеда һәр гав мина зар’а бьминьн - әм нагьһижьн.

Ве йәке жь бир нәкьн: һәр йәк жь мә ә’мьре хwәда йан Ә’фьрандар ша дькә, йан жи хәмгин дькә. һәгәр әм Хwәде ша кьн, һьнге әме хwәха ша бьн. Ле бәле һәгәр әм Хwәде хәмгин кьн, һьнге әме жи хәмгин бьн.

Мәсәлә əм бежьн бахчәванәк һәйә, кö т’әне т’охьм дьр’әшә, ле т’ö щара ав надә у qәт тьштәки дьн накә. Бь р’асти, мәрьвәки öса нә бахчәван ә. Чахе кö əм ве мәсәле биньнә сәр де у бава, аһа йә. һәр qиза йан хорте кö гьһишти бә, дькарә бьзәwьщә у зар’а бинә. Ле т’әне бь ве йәке әw набьн де у бавәки qәнщ. Мәрьвед кö хәйсәте хwәда нәгьһишти бьн, нькарьн зар’ока хwәй кьн.
Ләма, **һәгәр һун зар’ед хwә һ’ьз бькьн, лазьм ә һун бьхәбьтьн, wәки әw т’әми у ширәтед wә бьбьһен у ль гора wан бькьн.** Сьлеман п’адша дьбежә:

> «Һ’әта гöман һәйә, кöр’е хwә ширәт кә,
> ле нә кö һ’әта кöштьна wи.» Готьнед Сьлеман 19:18

Де у бав чаwа дькарьн р’ебәрийа зар’ед хwә бькьн?
Һәгәр һун зу дәстпекьн, һьнге wе нә гәләки зә’мәт бә. Ле бәле һәгәр зар’ок бьбә шәш, һ’әфт сали у һьнге һун дәстпекьн, wе зә’мәт бә. Щарәкә дьн qәнщ дина хwә бьдьнә готьнед Сьлеман. Wи гот:

> Чахе кö әз кöр’е баве хwә бум,
> дәлалийе дийа хwәйи тайе т’әне бум,
> әwи әз һин дькьрьм у дьгот:
> «Бьра дьле тә пәй готьнед мьн бә,
> т’әмийед мьн хwәй кә у те бьжи.» Готьнед Сьлеман 4:3-4

Чахе кӧ əз бум бав, баве мьн мьнр'а гот: «Чахе т'ур' ће бьч'ук ə, дарьки бьч'ук лазьм ə, wəки əw р'аст мəзьн бə.» Бь хəбəред дьн: Чахе кӧ һун зу дəстпекьн, кӧ зар'ед wə т'əрбəт ћин кьн, we бона wə һəр дӧйа р'ьһ'əт бə.
Р'ожəке əз һəр дӧ кӧр'ед хwəва чум бажер. Базареда мə ньшкева дит кӧ ва йə, дӧ хорт р'əвин у дӧ полиса данə пəй wан, əw гьртьн у дəстпе кьрьн һ'ьшк əw к'ӧтан. Йəки мəр'а гот кӧ wан һəр дӧ хорта qизар'а хьраби кьрьнə. Кӧр'ед мьн к'ӧтанəкə ӧса ће нəдитьбун у кӧр'е мьни мəзьн пьрс кьр у гот: «Баво, полис чьма ль wан хорта дьхьн?» Мьн жер'а гот: «Бьньћер'ə, əw хорт зар'отийа хwəда ћин нəбунə, чаwа гəрəке гӧр'а де у баве хwə бькьн. Лəма жи ньћа əw р'ийа зə'мəтийеда ве йəке ћин дьбьн.»
Ћəгəр əм зар'ед хwə wəхте бьч'уктийеда ширəт нəкьн у т'əрбəт нəкьн, we р'ожəке бьк'əвьнə һ'але гьран, мина əw һəр дӧ хортед кӧ жь полис ћатьнə к'ӧтане. Лəма Сьлеман п'адша ӧса гот:

> «Зар'отийеда р'ийа р'аст ћин бькə,
> гава əw калб бə, иди əw жь we нəк'əвə.» Готьнед Сьлеман 22:6

Бь р'асти, əв нə хəбатəкə сьвьк ə. Ле бəле һəгəр һун бьхwазьн, кӧ мала wəда ə'дьлайи ћəбə, лазьм ə һун зар'ед хwə бьч'уктийа wанда т'əрбəт кьн. Ћəгəр əw гӧћдарикьрьне ћин дьбьн, qəт нə лазьм ə, һун бь дəнге бьльнд бьqир'ин йан wан бь готьнед п'уч' бьтьрсиньн, һ'əта кӧ əw гӧр'а wə бькьн. Ћəгəр һун зəлал зар'ед хwəр'а хəбəр бдьн, əwe гӧће хwə бдьнə wə.

Мə гот: «Ће кӧ зар'ед мə бьч'ук ьн, лазьм ə əм се тьшта wана ћин кьн.» Ле бəле һ'əта ньћа мə т'əне бона дӧ тьшта гот: гӧћдарбуне у гӧћдарикьрьне. Йа сьсийа əм р'еза 5-ада дьбиньн:

> «Сəрwахтийе бьстинə, аqьл бьстинə,
> ве йəке бир нəкə
> у жь готьнед дəве мьн данəгəр'ə.» Готьнед Сьлеман 4:5

Əм вьра дьбиньн, гəрəке зар’ок жь де у баве хwə сəрwахтийе һин бьн у нава ə’мьре хwəда сəрwахтийа Хwəде жи бьбиньн. Һьнге əwe сəрwахтийе һ’ьз бькьн. Ле чь сəрwахтийе? Сəрwахтийа р’аст т’əви сəрwахтийа Хwəде гьредайи йə. Һəгəр һун зар’ед хwə сəрwахтийа Хwəде һин нəкьн, we һəр гав мəрьв һəбьн, кӧ сəрwахтийа ве дьне wана һин кьн. Бь ви аwайи əwe дьле зар’ед wə бьдьзьн. Сьлеман п’адша һьндава сəрwахтийа р’астда аһа ньвиси:

«Хwəзи ль wи мəрьви кӧ сəрwахтийе дьбинə
у ль wи мəрьви кӧ билантийе дьстинə!
Чьмки к’ара we жь к’ара зив зедəтьр ə
у qазьнщкьрьне we жь зер’е хас.
Əw жь кəвьред qимəт гьрантьр ə,
һəр тьште кӧ дьле тə дьк’ьшине wəкə we набьн.
Дəсте wейи р’астеда р’ожед дьреж ьн
у дəсте ч’əпеда жи һəбун у р’умəт.
Р’ийед we р’ийед хwəшийе нə
у һ’əму шьвəр’ийед we йед ə’дьлайе нə.
Əw бона йед кӧ we дəст тиньн дара жийине йə,
йед кӧ we qəwин дьгьрьн
бəхтəwар дьбьн!.» Готьнед Сьлеман 3:13-18

Чьма чəнд зар’ок бьһарəт у хwарьна туж һ’ьз дькьн, ле йед дьн һ’ьз накьн? Щаба ве йəке сьвьк ə: Дайикед wан зар’отийа wанда чь хwарьн һазьр кьрьнə, əw жи ӧса һин бунə у wан хwарьна һ’ьз дькьн. Һəгəр əм ве мəсəле ньһа биньнə сəр сəрwахтийе, гəло зар’ед wəйе ахьрийеда чь щур’əйи сəрwахт бьн?

Тьштед кӧ мə пешда готийə биньнə бира хwə: Гəло зар’ед wə һӧрмəта р’аст йан əзпарьстийе һин дьбьн? Гəло əw һин дьбьн, кӧ һ’əму мəрьва һ’ьз бькьн? Бона ə’мьре мə тьштед qəнщ əв ьн: һ’ьзкьрьн, ə’дьлбун, нəрми, р’ə’м, мьлукти, кьред qəнщ у дьлп’аки. Бь ван бьһарəта нава малед мəда əw тə’ма хwəш жь сəрwахтийа Хwəде зедə дьбə у бəла дьбə.

Ле бəле һ’əвза хwə бькьн: Дьжмьнəки мəзьн малед мəда һəйə, кö мьqабьли сəрwахтийа Хwəдеда дьсəкьнə. Əw телəвизор ə. Һуне бежьн, кö тьштед кö р’аст у һ’əwаск’ар теда һəнə. Бəле, əв р’аст ə. Ле гəлəк фильм бь дəнге бьльнд у р’əнг-р’əнгин беарзийе бəла дькьн. Əw мəсəлед хьраб нишани мə дьдьн, дьле мə у зар’ед мə хьраб дькьн. Һəнə бəрнə’мəйед телəвизоре п’əнщəред дьле зар’ока вəдькьн, лəма жи щарна гöр’а мəзьна накьн. Гəрəке һун һ’əвза хwə бькьн, гəло чь дьк’əвə дьле wан.

Һун ьн сəрwеред мала хwə! Нə бəс ə, һун п’əнщəрə у дəрийед мала хwə жь дьза хwəй кьн, лазьм ə һун дьле зар’ед хwə жи хwəй кьн. Бона ве йəке наһельн, кö тьштед хьраб бьк’əвьнə һ’ьш у дьле wан. Чахе əw жь мала мə дəрен, wе гəлəк тьштед нəqəнщ бьбиньн. Ле нəщайиз ə, wəки əм мала хwəда жи ван тьштед хьраб зедə бькьн. Гəрəке əм биньнə бира хwə: һəр тьшт ə’дəт ə, ле һəр тьшт нə к’ар ə. Əре, əм щарна дьхwазьн р’ьһ’əт бьн у зар’ед хwə жи дьдьнə бəр телəвизоре, ле əм ньзаньн əw чь дьбиньн. Лəма, һəгəр п’əре wə һəбə, һун видйойе йан ДВД бьдьнə хəбате. Һьнге һун дькарьн бона зар’ед хwə фьльмед qəнщ бьжберьн.

Жь к’əрəма хwə һун ль сəр ван пьрса щарəкə дьн бьфькьрьн у щабе бьдьнə хwə:

1. Гəло ч’ьра мьн р’аст р’онайийе дьдə йан на?
2. Гəло зар’ед мə гöр’а мə дькьн?
3. Гəло əз хwəха йəки гöһдар ьм? Əз хwəха һин бумə, кö гöр’а мəрьвед дьн бькьм? (Һəгəр əз хwəха гöһе хwə надьм мəрьвед сəрwахт у гöһдарийа хəбəред Хwəде накьм, əзе чаwа ван тьшта нəфəред хwə һин кьм?)
4. Гəло əм мала хwəда чь qимəт дьдьнə сəрwахтийа Хwəде?
5. Гəло һун чаwа дьле зар’ед хwə жь тьштед хьраб хwəй дькьн? Чьqас wəхт зар’ед wə бəр телəвизоре р’удьньн?

9. Зар’ед мә (2)

Т’әрбәткьрьн чь йә?
Мәрьв бь т’әрбәткьрьне щур’е xwә дьстинә. Мәсәлә, чахе кӧ мәрьв дьк’әвьнә нава ордийе, әw һини әскәрийе дьбьн. Ажотк’ар жи тенә һинкьрьне, әw чаwа ә’рәба бажон. Бь ви аwайи лазьм ә, зар’ок жи һеди һеди т’әрбәтийа мәрьвәки гьһишти бьстиньн. Хортәки кӧ нә һатьбә т’әрбәткьрьн йан xwәйкьрьне, wе ньзаньбә чаwа мәрьвәки гьһишти бьжи - әw мина әскәр йан ажотк’аре нәзан ә.

Р’аст ә, бейи кӧ зар’ок бенә т’әрбәткьрьне жи, wе мәзьн бьн. Ле гәло, әwе бьбьнә мәрьвед амьн? Бь р’асти әв дьне бь мәрьвед мәзьнә бе аqьл у xwәпарьства т’ьжи йә. һ’әйф, әw жи дьзәwьщьн у дьбьнә де у бавед зар’ока.

Ле бәле xwәстьна мә бона зар’ед мә әв ә, wәки әw бьбьнә нәфәред xwәйиqәдьр, кӧ р’умәте бьдьн Xwәде. һәгәр нетмәрәме мә әв ә, һьнге әме чаwа бь аwайе qәнщ р’ебәрийа зар’ед xwә бькьн?

һ’әйшт ширәт бона т’әрбәткьрьна зар’а

Йа пешьн: Ве йәке qәнщ биньнә бира xwә: һун xwәха бь чь аwайи һатьнә т’әрбәткьрьне, кем у зедә һуне жи бь wи аwайи зар’ед xwә т’әрбәт кьн. һәгәр де у баве wә зар’отийа wәда һун һ’ьз нәкьрьнә, һьнге wе бона wә зә’мәт бә, кӧ зар’ед xwә чаwа гәрәке һ’ьз бькьн. Чьмки мәрьве кӧ ә’мьре xwәда һ’ьзкьрьна к’ур нәдитийә, ньзанә мәрьвед дьн һ’ьз бькә. Бәлки де у баве тә гәләк ль тә хьстьнә? Тӧ жи жь wан һин буйи, wәки зар’ед xwә бьк’ӧти? У тӧ ль бәр ч’ә’ве xwә беqәдьр и у

һе ньмьз дьби? Бь р’асти, һ’але тә гьран ә. **Ле гöмана хwә öнда нәкә,** чьмки мьзгиник һәйә: Йәк һәйә кö тә һ’ьз дькә. Бәлки тә әв йәк ньзаньбу, ле **qәт шьк т’öнә: Хwәде тә һ’ьз дькә!** Әw ә’фьрандаре тә йә у әw дьхwазә, кö һ’ьзкьрьна wи бьк’әвә дьле тә у бь ви аwайи т’әмамийа ә’мьре тә бьгöһезә, qәнщ кә. Хwәде дьхwазә wан бьринед к’ур нава дьле тә бона һ’ьзкьрьна Wи вәкә. Бона ве йәке дьшьрмиш бә у һәр сьбе зу, чахе кö тö жь хәwе һ’ьшйар дьби, бона һ’ьзкьрьна wи шькьрийе бьдә Хwәде! Даwьд п’адша жи öса дькьр у нәхшәки qәнщ мәр’а һьшт:

> «Qәнщ ә шькьрийе бьдьнә Хöдан
> у әшqи наве тә бьстьрен, Йе Жорьн.
> Сәре сьбеһа р’ә’ма тә бе гьликьрьне
> у евара жи р’астийа тә.» Зәбур 92:1-2

Öса жи һәр р’ож бәри р’азана зар’а, бь хәбәред хwәш wанр’а бежьн, кö һун гәләки wан һ’ьз дькьн.

Йа дöда: Жь к’әрәма хwә биньнә бира хwә, кö **зар’ед wә зар’ок ьн**. Әw нә мәзьн ьн у нә жи гьһишти нә. **Хwәде зар’ед wә спартийә wә**, wәки һун wанр’а бьбьн де у бав. Зар’окед бьч’ук ньзаньн р’әш у сьпи чи йә. Гәрәке де у баве wан бьзаньбьн, чь бона wан qәнщ йан хьраб ә. Вьра к’ьфш дьбә: Нә р’аст ә, wәки әм һәр гав ль гора хwәстьна зар’ед хwә бькьн. Мә’на ве йәке жи әw ә: Гәрә әм зәлал т’әв зар’ед хwә хәбәр дьн - у wәки лазьм бә, щәза жи бьдьнә wан. Чьмки һәр зар’ок гәрәке фә’м бькә, чь бона wи qәнщ ә у чь хьраб ә.

Гәләк зар’ок ван тьшта зу һин дьбьн, ле әwе щарна бьщер’ьбиньн, гәло де у бав сәр гьлийе хwә бьминьн йан на? Һәгәр әм нькарьн зәлал синор бәр зар’ед хwә дайньн, әwе зу һин бьн, кö т’әми у хәбәред де у бава сьст ьн. У әз дьфькьрьм, wә гәләк мал дитьнә, к’идәре зар’ок бунә мина п’адша.

Сьлеман п’адша аһа ньвисийә:

> «Ахмахти дьле зар’ева гьредайи йә...» Готьнед Сьлеман 22:15а
> «...ле әwләде хwәсәрехwә һьшти
> р’ур’әшийа де йә.» Готьнед Сьлеман 29:15

Р’аст ә, мала кö зар’ок сәрwертийе бькьн, әw мале т’ьжи кемаqьли у р’ур’әши бә

Йа сьсийа: Биньнә бира хwә, кö әм хwәха нә зар’ок ьн, ле әм де у бав ьн. Гәләки фәрз ә әм һин бьн, кö **бина хwә фьрә кьн у хwәха хwә зәфт кьн**. Чахе кö әм wәстийайи бьн йан жи п’әред мә кем бьн, гәрә әм гöмана хwә у һ’ьзкьрьна хwә öнда нәкьн. Чахе кö жьн йан мер сәрт хәбәр дьдә, лазьм ә кö йе дьн сәбьр кә. Һәгәр һәр дö һерс бьк’әвьн у әм һерса хwә сәр зар’ед хwәда бьр’ежьн, һьнге әме жи бьбьнә мина зар’ока! Әw һерсбуна мә wе зар’ед мә т’әви һәв бькә. Иди әwе ньзаньбьн кö малда р’ебәр к’и йә, чьмки һ’әму бунә мина зар’ока у мина зар’ока дькьн.

Бь р’асти, гәләк малада зар’ок зар’а хwәй дькьн. Әре, де у бав зар’ед хwә мәстьр ьн у qәwаттьр ьн, ле wана һ’ьше зар’отийа хwә бәр’нәданә, qәй те бежи һ’ьш у аqьле wан мина йед зар’ока йә. Бона де у бавед öса wе хәбата т’әрбәткьрьне зә’мәт бә, чьмки әw дәwса хәма зар’ед хwә бьк’ьшиньн бона хwә дьшьрмиш дьбьн. Сәбьра wан жи кем ә. Мьзгинийеда бона ве йәке аһа һатийә ньвисаре:

> «Гава әз зар’ бум, мьн мина зар’а хәбәр дьда,
> мина зар’а дьфькьрим, мина зар’а дьда бәр һ’әсеб.
> Гава әз мәзьн бум,
> әw тьштед зар’отийе мьн жь хwә дур хьстьн.» 1.Коринти 13:11

Йа чара: Жь к’әрәма хwә биньнә бира хwә, кö **зар’ок мина зар’ока дькьн**. Гәрә ә әм һин бьн, кö фьрqи нава нәгöһдари у беһ’әмдийеда чь йә. Мәсәлә, әм бежьн финщанәк жь дәсте

qиза тә к’әт у шкәст. Һьнге лазьм ә тӧ qәнщ бьфькьри, әв чьма ӧса бу. Бәлки qиза тә һерс бу, гӧһе хwә нәда тә у әw финщан бь һ’әмде хwә шкенанд? Һьнге лазьм ә тӧ ле һьлейи. Ле һәгәр әw беһ’әмде wе бу у тӧ qиза хwә щәза ки, һьнге те дьле qиза хwә бьшкени. Әwе хwәха хwәр’а бежә: «Баве мьн мьн һ’ъз накә.» Һәгәр тьштед ӧса гәләк щара бьqәwьмьн, һьнге дьле зар’ед wәда бьринед к’ур wе вәбьн у р’ӧһ’ у дьле wан р’ьһ’әт набә. Әwе дәстпекьн бьфькьрьн, һун wана мина зар’ед хwә qәбул накьн - йан бәлки Хwәде тьштәки qәнщ нәдайә wан. Паше жи әwе баwәр бькьн, кӧ нькарьн бьбьнә мәрьвед һежа. Зар’ед ӧса wе һәр гав хwә һьмбәри йед дьн ньмьз бьбиньн.

Ле һ’әйф, кӧ гәләк щара де у бав qәт нафькьрьн у һерса хwә сәр зар’ед хwәда дьр’ежьн. Мәсәлә әм бежьн мәрьвәк һәйә, чахе кӧ әw һерс дьк’әвә, әw һәр гав чакучәки һьлдьдә у тьштәки жь мала хwә хьраб дькә. Пьшти дәмәкә кьн мала wи наминә. Ӧса жи әw де у бав ьн, йед кӧ зар’ед хwә бе сәбәб щәза дькьн. Әw һеди һеди мала хwә хьраб дькьн.
Бь ви аwайи әw нькарьн р’ебәрийа зар’ед хwә бькьн. Лазьм ә т’әрбәткьрьна зар’ока у һинкьрьна п’әргалийа баш нә ль гора һерса де у бав бә, ле бәле ль гора һ’ъзкьрьна Хwәде. Зар’ок зар’ок ьн. Әw мина мә ниньн, wәки һәр тьшти фә’м бькьн.

Ле бәле qәда-бәлакә дьн жи һәйә. Әм һ’әму заньн кӧ щарна зар’ок гӧһдарийа мә накьн. Әw бь занин йан һерса хwә, йан жи бь нета хьраб тьштәки дькьн. Чахе кӧ тӧ р’аст зани, кӧ әв зар’ок тьштәк бь һ’әмде хwә кьр, һьнге лазьм ә, тӧ пешийа ве йәке бьсәкьни. Нәһелә кӧ әw ве р’ийеда бьминә!

Һәгәр һун р’ебәрийа зар’ед хwә нәкьн, һьнге һуне бьһельн, кӧ за’ред wә бьбьнә мәрьвед бешәрм у беарзи. Ләма Сьлеман п’адша ньвисийә:

> «Дьле кӧр’е хwә бешинә, әwе р’ьһ’әтийе бьдә тә
> у wе бьбә барьстанийа р’ӧһ’е тә.» Готьнед Сьлеман 29:17

һәгәр әм дина хwә нәдьнә нәгöһдарийед зар’ока у һьмбәри ве йәке нәсәкьньн, мала мәда wе нә шабун, нә жи р’ьһ’әтийе һәбә.

Йа пенща: һ’әму зар’ок нә мина һәв ьн. Ле ве йәке шаш фә’м нәкьн! Ченабә кö де йан бав - йан һәр дö жи - нава һ’әму зар’ед хwәда кöр’әки йан qизьке һе зә’ф һ’ьз бькьн. Йан де у бав шашийед чәнд зар’ед хwә вәдьшерьн, ле шашийед зар’ед дьн щәза бькьн. На хер, әв йәк qәт нә р’аст ә. **Гәрәке де у бав ль р’еке бьгәр’ьн, wәки һәр зар’ок ль гора хәйсәте хwә т’әрбәт бькьн.** Бь р’асти гәләк сәрwахти лазьм ә, wәки де у бав һәр йәк жь зар’ед хwә qәнщ нас бькьн. Гәрәке әw т’әв һәв хәбәр дьн, кö т’әрбәткьрьна хwәда йәк бьн.

Мәсәлә зар’ок һәнә кö гәләк сәрһ’ьшк ьн, ле чәндед дьн жи гәләк дьлнәрм ьн. Бе хельф, һәр зар’ок һ’әwще һ’ьзкьрьна де у баве хwә йә. Әм заньн жи: һ’ьзкьрьн т’әв т’әрбәткьрьне гьредайи йә. Ле бәле щарна хәбәрәкә һ’ьшк бона зар’окәки нәрм мина лехьстьне йә. Öса жи хәбәра һ’ьшк qәт нак’әвә дьле зар’окәки сәрһ’ьшк. Ләма лазьм ә, кö т’әрбәткьрьна wә ль гора хәйсәте зар’окед wә бә. Сьлеман п’адша бона ве йәке аһа ньвисийә:

> «Шьва ширәте сәрwахтийе дьдә,
> ле әwләде хwәсәрихwә һьшти
> р’ур’әшийа де йә.» Готьнед Сьлеман 29:15

Чәнд зар’ок һәнә, леһьлатьнәк бәси wан ә, wәки диса аqьл бьн. Ле бәле бьра йан хушка wан бе щәза һин набә, чь р’аст ә у чь хьраб ә. Ләма лазьм ә, кö де у бав бьбьнә т’әрбәтдаред пьспор бона зар’ед хwә.
Йәк жь кöр’ед мә бьч’уктийа хwәда һәр гав нә’си дькьрьн. Wи хушка хwә дьхьст у фьраq у тьштед дьн дьшкенандьн. Хеләкә шунда мьн хwәр’а гот: «Бәлки әв кöр’е мьн нә йәки баш ә?» Кöр’е мьни мәзьн жи дәстпекьр кö öса фькьри. Ле р’ожәке мьн ньшкева р’асти дит. Мьн гази кöр’е хwәйи мәзьн кьр у жер’а

гот: «Кӧр’е мьн, әм һәр дӧ жи шаш дьфькьрин у һьндьк мабу, мә шашикә мәзьн бькьра.» Кӧр’е мьн бь ве йәке һ’ьшйар бу у qәнщ гӧһе xwә да сәр мьн. Мьн думайи кьр у гот: «Тӧ дьбини, бона wәхтәке әм ӧса дьшьрмиш дьбун, кӧ бәлки бьрайе тә кӧр’әки бекер ә. Ле бәле әв qәт нә р’аст ә. Әw нә бекер ә, ле әw гәләки сәрxwә йә! Әw әшqе һ’ьз дькә у хирәт ә, qәт наwәстә.»

Һьнге кӧр’е мьни мәзьн пьрси: «Һәгәр ӧса йә, әw чьма һәр гав нә’сийе дькә?» Мьн жер’а гот: «Тьште кӧ мьн фә’м кьрийә әв ә: Сәбәб нә әw ә, кӧ әw дьхwазә нә’сийе бькә. Әw аqьл ә, зу ащьз дьбә у ль тьштәки һ’әwаск’ар дьгәр’ә. Нә баш ә, һәгәр әм һәр гав жер’а бежьн: «Тӧ чьма нә’сийе дьки?» Ләма әме wир’а бежьн, чахе кӧ ньзанә чь бькә у ащьз дьбә, әw дькарә бе щәм мьн йан тә. Лазьм ә, әм алик’арийа wи бькьн у нәһельн әw нә’сийе бькә.»

Бь р’асти, һәгәр мә әв йәк фә’м нәкьра, мәйе һәр гав ломә wи кӧр’и бькьра у һьнге хәйсәте wийе нә баш буйа. Ле шькьр Хwәде, мә фә’м кьр кӧ лазьм ә, wәки нәхшәки qәнщ бьдьнә wи у әw ньһа буйә хортәки сәрфьраз сәрфьнйаз. Һәла һе әw әшqе һ’ьз дькә, ле һ’әwаса wи тьштед qәнщр’а те.

Р’аст ә, бона т’әрбәткьрьна зар’ед мә сәрwахти лазьм ә. Гәрә әм ле бьгәр’ьн, wәки әм пешда һәр’ьн. Алийе дьнда зар’ок п’ешк’ешед Хwәде нә, щабдарийа т’әрбәткьрьна wан жи жь wи те.

Йа шәша: Ньһа лазьм әм биньнә бира хwә: **Фьрqийа мәзьн нава щәзакьрьне у шәрмийеда һәйә!** Мәрьв һәнә, кӧ һ’әнәкед хwә qиз йан кӧр’е хwә дькьн у wан бәр ч’ә’ве һ’әмуйа дьдьнә шәрме. Бь ви аwайи әw зар’ед хwә дьдьнә фәмкьрьне, кӧ әw нә һежа нә, нә жи йед һ’ьзкьрьне нә. Дьле зар’окед аһада һерс у к’ин wе һәбьн.
Ле һәгәр әм зар’ед хwә ль гора р’астийе у бь дьлшәwатийе щәза бькьн, һьнге әwе бона шашити у гӧнед хwә шәрм бькьн.

Əв р’аст ə, чьмки гöнə һəр гав тьштəки шəрм ə. Ле һəгəр зар’окəк һьндава хwəда шəрми дьбə у шьк дьбə, əв qəт нə р’аст ə. Нет-мəрəме мə гəрəке əw бə, кö зар’ед мə гьһиштьнеда пешва һəр’ьн, нə кö дьл у р’öһ’е wан бе бьриндаркьрьне. На хер, əм дьхwазьн, əw сəрхwə бьн.

Лəма жи һун т’ö щара ль сəре зар’ед хwə нəхьн, чьмки бь ви аwайи һун зар’ед хwə дьдьнə шəрме. Сəре мерьв сəрфьнйази у р’умəта wи йə. Һəгəр һун ль сəре зар’ока хьн, дьqəwьмə һун ч’ə’вед wан, гöһед wан йан жи мəжуйе wан бьриндар бькьн. Лəма qəт тö щара ль сəре зар’ока нəхьн!

Öса жи гəлəки фəрз ə, кö пəй щəзакьрьнер’а һун бьзаньбьн, кö чаwа бькьн. Лазьм ə һун зар’ед хwə бьдьнə фə’мкьрьне: Əw һе һ’ьзкьри нə. Һун бь шаши у гöнед кö кьрьнə нə р’ази нə, ле һуне wан һəр гав һ’ьз бькьн мина зар’ед хwə. Лазьм ə, зар’ок ньһа һин бьн: Бона кьре хьраб wə əw щəза кьрьнə, ле пəйр’а гəрəке афукьрьн жи һəбə. Иди əw сущ у гöнə һьмбəри wан нəйенə һ’əсабе, чьмки əw һатьнə бахшандьне.

Мəсəлə һəгəр зар’əк һəр шəв ньвина хwə шьл кə у һəр сьбəһ һун ль бəр һ’əмуйа бьдьнə шəрме, һьнге əwe һəр шəв бь тьрсе р’азе. Əв йəке we һе сəр гьран бə у wə’дəки кьнда we дьле wида һерс у к’ине т’ьжи бə.

Ле бəле пьрсəкə аһада лазьм ə, де у бав qəнщ бьфькьрьн, чьмки т’ö зар’ок ньвинед шьл һ’ьз накьн. Əw бь һ’əмде хwə намизьн. Бəлки тьштəки дьле зар’оке ешандийə йан пьрсед майин һəнə. Вьра лазьм ə, де у бав һьндава ве зар’еда р’ьнд бьфькьрьн у һ’ьзкьрьна хwə бьдьнə к’ьфше. Һьнге əwe р’умəта зар’а хwə хwəй кьн. Лазьм ə кö малда кьре wан нəдьнə р’уйе wан. Һəгəр һун дəнге хwə бьльнд кьн у лома зар’е хwə бькьн, гəло чь к’ара wəйе жь ве йəке һəбə? На хер, öса нəкьн, ле бəле бьбьнə алик’аред зар’окед хwə у дəма кö əw жь мал дəрк’əвə, ньвинед wан бьгöһезьн.

Дәмәке бәри ньһа мәрьвәки сәрwахт мьнр’а гот: «Зар’ед кӧ ньзаньн у набиньн, кӧ де баве wан wана һ’ьз дькьн, wе һәр гав хwә сущдар һ’әсаб кьн у һәр гав шәрм бькьн. Һәгәр тьштәки хьраб нәкьрьбьн жи, диса әw т’ӧ щара р’ьһ’әт набьн.» Чахе кӧ әw зар’ок мәзьн дьбьн, әwе зу һини нәгӧһдарийе бьн. Чьмки һәгәр зар’ок һ’ьзкьрьна де у баве хwә ньзаньн, әwе дьле хwәда бежьн нәгӧһдари нә ӧса хьраб ә. Ле чьма? Чьмки дьле wанда фьрqи нава еша нәһ’ьзкьрьне у нәгӧһдарийеда нә ӧса мәзьн ә.

Һәгәр зар’ок һәр р’ож хwәха хwә ньмьз у р’ур’әш дьбиньн, нәгӧһдари исафа wан наешинә - у һәгәр бешинә жи, нә хәма wан ә, чьмки дьл у р’ӧһ’е wан т’ӧ щара р’ьһ’әти нәдитийә. Ле һәгәр зар’ок заньн, кӧ де у бав пьшта wан дьгьрьн, һьнге әwе шәрми у щәза нава хwәда набиньн. Әwе зу фә’м кьн кӧ нәгӧһдари шаш ә. Ләма зар’окед хwә һ’ьз бькьн!

Ль вьр лазьм ә, әм ль тьштәки дьн жи бьньһер’ьн: Зар’ок һәнә кӧ зькмакийеда кәр’ йан лал ьн, йан бәлки гӧһед wан набьһен, йан әw шьл у шә’т ьн. Гәло әв суще wе зар’оке йә? На хер! Зар’окед ӧса гәләк щара хwәр’а дьбежьн, кӧ әw нә мина йед дьн һежа нә. Ләма гәрәке әм бе фьрqи һ’әму зар’ед хwә һ’ьз бькьн. Чьмки чахе кӧ әм бь һ’ьзкьрьна хwә нав зар’ед хwәда фьрqийе дайньн, әв qәт нә һ’ьзкьрьн ә. Хwәде әw зар’ жи спартийә мә у әw дькарә сәрwахтийе бьдә мә, wәки әw бьбьн әw мәрьвед кӧ Хwәде дьхwазә әw бьбьн.

Йа һ’әфта: Жь к’әрәма хwә биньнә бира хwә: **Хwәшхәбәрдана т’әрбәткьрьнеда гәләк кери мә те.** Әw де у бавед кӧ п’әйе зар’ед хwә бьдьн, нава хәйсәте wанда алийед qәнщ qайим дькьн. Әв нәхшәки qәнщ дьдьнә зар’ока, чьмки әw һин дьбьн, хwә ль тьштед керһати бьгәр’ьн. Мәрьвәки сәрwахт готийә: «Бона һәр хәбәра һьлатьне шәш хәбәред п’әйе у бәрдьлийе лазьм ьн, wәки зар’ок гӧмана хwә ӧнда нәкьн.» Wи р’аст гот, ләма бьра п’әйдана зар’окада ч’ә’вхьраби т’ӧнә бә!

Сьлеман п’адша жи әв йәк әре кьр у гот:

> «Хwәшхәбәрдан мина һьнгьве т’ор’һелуне йә,
> ль р’öһ’ хwәш ә у ль һәстуйа дәрман ә.» Готьнед Сьлеман 16:24

Йа һ’әйшта: Чахе кö һун зар’ед хwә щәза кьн, qәнщ бьфькьрьн: **Һун wана гәләки һ’ъз дькьн, ләма жи щәзакьрьна һәq у р’аст лазьм ә**. Бьра мә’ни нә әw бә, кö зар’ок wә ащьз дькьн йан һерса wә р’адькьн! Бь р’ийа щәзакьрьне әм дьхwазьн алик’арийа qиз у кöр’ед хwә бькьн, wәки бьбьнә мәрьвед һежа у һöрмәтк’ар. Сәбәбе щәзакьрьне нә әw ә, кö зар’ок wә йан мала wә беһöрмәт кьрьнә. Биньн бира хwә: Р’умәта һәрә мәзьн нә йа wә йә, нә жи йа мала wә, ле бәле йа Хwәде йә. Хwәде зар’ед мә у мә һ’әмуйа һ’ъз дькә. Әw дьхwазә, әм һ’ъзкьрьнеда пешда һәр’ьн. Ләма әм ңькарьн бь щәзайед нәһәq р’умәта хwә хwәй кьн йан жи qәдьре Хwәде бьгьрьн.
Чахе кö әз зар’ок бум, баве мьн мьн һин кьр, кö гöне мә Ә’фьрандаре ә’рд у ә’змана бер’умәт дькә. Әз һе бьч’ук бум, ле мьн заньбу кö Хwәде ә’фьрандаре мьн ә у мьн һ’ъз дькә. Ләма әв готьна баве мьн гәләки дьле мьн к’әт - әз ве йәке т’ö щара бир накьм. Әре, ахьрийа ахьрийе Хwәде әм ә’фьрандьнә, wәки әм qәдьре wи бьгьрьн у т’әне чахе кö әм ве йәке бькьн, әме ша бьн.

Жь к’әрәма хwә ль сәр ван тьшта щарәке дьн бьфькьрьн у пьрсе бьдьнә хwә

1. Гәло ль гор бир у баwәрийа мьн мә’на т’әрбәткьрьне чь йә?
2. Де у бав чаwа дькарьн бь аwайики qәнщ зар’ед хwә т’әрбәт кьн?
3. Әм чаwа зар’а т’әрбәт дькьн, бе кö wана бьдьнә шәрме?
4. Гәло бона де у бав тьште һәри гьран чь йә?

Һьндава пьрса чарада әз дьхwазьм чәнд тьшта биньмә бира wә: Де у бав щарна ньзаньн, чаwа лазьм ә, бь чь щур’әйи у дәма р’астда зар’ед хwә т’әрбәт кьн. Йа дöда әw ә, кö әw

нькарьн һәр гав һ’ъзкьрьна хwә нишани зар’ед хwә кьн. Бона де у бав жи гәләки зә’мәт ә, һәгәр әw бьбиньн, кӧ зар’ед wан р’ийа Хwәдеда начьн, ле р’ийа шашда дьчьн. Һьнге әм нькарьн бь зоре ә’мьре wан бьгӧһезьн. Ле Хwәде, кӧ ширәтк’аре һәри мәзьн ә, дькарә алик’арийа мә бькә. Гәрәке де у бав бона wан пьрса дӧа бькьн.

Хьлазийеда әм дьхwазьн һьнәк ль сәр бахшандьне бьфькьрьн, чьмки т’ӧ де у т’ӧ бав бе кемаси т’ӧнә нә. Әм һ’әму һ’әwщә нә, кӧ щарна афукьрьне бьхwазьн – у әв гәләк щара нә һеса йә. Ле һе чәтьн әw ә, кӧ де у бав бахшандьне жь зар’ед хwә бьхwазьн. Бона гәләк зар’ока бахшандьн нә тьштәки гьран ә. Әз ве йәке жи жь баве хwә һин бумә. Ле бь р’асти к’әрәм у п’ешк’еша Хwәде йә, һәгәр зар’ед мәйә мәзьн шашийед мә дьбахшиньн. Һун бәлки ньһа дьбежьн, кӧ гәләк де у бав тьште ӧса т’ӧ щара накьн. Бәле, әв ӧса йә. Ле тьште шаш р’аст набә, чьмки гәләк мәрьв әwe дькьн. Мьн ә’мьре хwәда дит: **Мәрьвед кӧ хәйсәте хwәда гьһишти бьн, дькарьн жь зар’ед хwә жи бахшандьне бьхwазьн.** Алийе дьнда мьн дит: Мәрьвед сьст у тьрсонәк дьщер’ьбиньн, wәки сущ у хьрабийед хwә вәшерьн. Ле әw мәрьв нафькьрн, wәки зар’ок шашийед wан дьбиньн. Бь р’асти әw зу дьбиньн, кӧ де у баве wан чь дькьн. Ӧса жи т’ӧ кәс нькарә сущ у хьрабийед хwә жь бәр Хwәде вәшерә.

Һәгәр әм дьлшәwат у р’аст бьн, зар’ок we зу мә афу кьн. Ӧса жи Хwәде һәр гав һазьр ә, кӧ сущ у гӧнед мә бьбахшинә. Ләма хwәндәванед дәлал, һун чьма дьхwазьн нәһәqийед хwә вәшерьн, һәгәр һун дькарьн жь wан аза бьн? Сьлеман П’адша бона ве йәке ньвиси:

> «Әwe кӧ нәһәqийа хwә вәдьшерә хере набинә,
> ле йе кӧ хwә мӧкӧр’ те у дьһелә,
> we р’ә’ме бьбинә.» Готьнед Сьлеман 28:13

Бьра Хwəде т’əви wə бə
у т’əмамийа малед wə
р’онайийа хwəва т’ьжи кə!

Бьнгәһа маләкә бәхтәwар

Әм зә’ф р’ази нә бона алик’арийа
Надьре Әфо, Барисе Жоржик у Варойе Залик
йед кӧ ль һәр тышти р’ънд ньһер’ин
у сәрр’аст кърьн.